

༡༡ །བྱུང་དོན་ས་གསུམ་
བཞུགས་སོ།།

མཇུག་པ་སོ། རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

། རྒྱལ་འོན་ས་གསུམ་ བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་སོ། རྗེ་བཙུན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་མཚན།
དགའ་ལྗན་བྱང་ཅེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
སོད་ཐོང་བཙུ་བ།

GADEN JANGTSE THOESAM NORLING LIBRARY

2021

འགན་འཛིན། རོ་ར་དགེ་བཤེས་ཕུན་ཚོགས་ཚེ་རིང་།
ཚ་བ་དགེ་བཤེས་གནས་བརྟན་བཟང་ཤིས།

འབྲུལ་དེབ་སྐྱེག་སྐྱོར་བ། ཀོང་པོ་བསྟན་འཛིན་སློ་ལྷན།
རྒྱབ་ཤ་རྩལ་འགོད་བ། ཉམ་གདོང་བསོད་ནམས་དགའ་བ།

བྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢ ཉིན་དགའ་ལྷན་བྱང་སྐྱེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་
གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བབ།

GADEN JANGTSE LIBRARY

Lama Camp No.1 P.O. Tibetan Colony 581411 Mundgod

Distt Karwar Karnataka State INDIA

Ph#: (+91-8301) 245757

E-Mail: gajanglibrary@yahoo.co.in

website: www.gajanglibrary.org

སྐྱེད་བརྗོད།

༡༣། །དེ་ཡང་འདི་ག་ཡའངས་མགོན་སྐྱེ་མ་ཙཱ་ལ་པ་ཆེན་པོའི་གདན་ས་དགའ་ལྡན་གྲང་
 ཚེ་མོས་བསམ་ལོར་གྲིང་གྲུ་ཚང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་དཔལ་ན་ལེ་རྒྱའི་ཆོས་བརྒྱད་འི་
 མ་མེད་པའི་རིག་གཞུང་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་འདི་ཉིད་ལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་འཇུག་
 པ་བདེ་བའི་སྤྱིར་དུ་དུས་རབས་ཀྱི་འགྲུང་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་དེབ་གཟུགས་མང་དག་
 ཅིག་འཇུག་དེབ་ PDF བཅོ་བཞིན་པ་ལས་སྤྱི་དཔེ་འདི་ཉིད་ཀྱང་འཇོམ་གྲིང་གང་སར་
 བཞུགས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཡངས་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་པན་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྤྱད་
 དུ་འཇུག་དེབ་ཏུ་བཀོད་པ་ལགས་ཤིང་། ལོར་འཇུག་མང་དག་ཅིག་ཡོད་སྲིད་པས་ན་དོན་
 གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱིར་ནས་བཅོད་གསོལ་གྲངས་མེད་ལྷོ་རྒྱ་དང་། རྣམ་དཔྱད་ཡངས་
 པའི་རྒྱ་ཆེའི་གཞིགས་པ་པོ་རྣམ་པས་འཇུག་དེབ་འདིའི་ནང་དུ་ཡི་གེ་ལྷག་ཆད་སོགས་
 སྤོམ་གྱི་རིགས་གང་ཡོད་རྣམས་དེད་ཅག་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་པར་མཚམས་སྦྱོར་བྱུང་
 ཆེ་དགའ་བསྟུ་ལྷོ་ཡིན། མཐའ་དོན་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་དག་འཇུག་དེབ་དུ་
 བཀོད་པའི་རྣམ་དགར་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོམ་གྲིང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡ་སྤྱི་
 ལོར་ཡལོང་ས་རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་བ་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་དབུས་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ས་
 བུ་དམ་པ་ས་ཡི་སྟེང་ན་སུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་ཞབས་བད་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་
 ཅིང་མཛོད་འཛིན་རྒྱས་པ་དང་། འཇོམ་གྲིང་ཡུལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་ནད་ཡམས་དམག་འཇུག་སུ་
 གོ་སོགས་མི་འབྱུང་བར་རང་དབང་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤོམ་ཐུབ་པ་དང་། བོད་
 གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་ཉི་མ་སྤྱིར་ཏུ་འཆར་བའི་སྤོམ་འདུན་དང་བཅས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༡༦ ཉིན་དགའ་བྲང་དཔེ་མཛོད་འགན་གྱིས།

དཀར་ཆག

རྣམ་ཐར་ཚུམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སློང་བསྐྱུས།

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག

༡) གྲེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས་བཤད་པ།	16
༢) མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་བཤད་པ།	22
༣) སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བཤད་པ།	29
༤) དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་བཤད་པ།	35
༥) དབྱ་མ་ཐལ་འགྲུང་བའི་ལུགས་བཤད་པ།	40

དོན་བདུན་ཅུའི་རྣམ་གཞག

༦) རྣམ་མཁྲེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བཅུ་བཤད་པ།	47
༧) ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ།	57
༨) གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དགུ་བཤད་པ།	63
༩) རྣམ་རྗོགས་སྐྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ།	68
༡༠) ཚེ་སྐྱོར་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བཅུད་བཤད་པ།	79
༡༡) མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བཅུ་གསུམ་བཤད་པ།	82
༡༢) སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བཞི་བཤད་པ།	82
༡༣) འབྲས་བུ་ཚུལ་སྐྱུ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བཞི་བཤད་པ།	83

ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག

༡༩) ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 86

༡༧) གཞན་ལུགས་དགག་པ། 90

༡༦) ཉན་ཐོས་གྱི་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 102

༡༥) རང་རྒྱལ་གྱི་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 105

༡༤) ཐེག་ཚེན་གྱི་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། 106

༡༣) ས་རྣམ་སར་འཕོ་ཚུལ་བཤད་པ། 110

༡༢) བར་བྱིན་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་ལྷག་ཚུལ་བཤད་པ། 111

༡༡) རྣམ་སྤོན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་དང་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་བཤད་པ། 112

༡༠) སའི་ཡོངས་སྤོང་བཤད་པ། 116

༩) སའི་ངེས་ཚིག་བཤད་པ། 117

༨) ལམ་ལྔ་གསུམ་བཅོ་ལྔ་བཤད་པ། 121

༧) གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་བཤད་པ། 133

༦) དབང་བྱང་སློན་ཚིག་..... 137

༡༡། །རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་

རྣམ་ཐར་ཚིགས་བཅད་མ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ཨོ་སྲ་ཉླ། །རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་མི་གཉིས་པ། །མདོ་རྒྱད་ཚོས་
 །ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པའི་དཔལ། །བཤེས་གཉེན་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་སྤྲུལ་འཚལ་
 །ནས། །དེ་ཡི་རྣམ་ཐར་སྤྲོ་མེད་བརྗོད་པར་བྱ། །གཙང་སྟོད་བཟ་ཤེས་སྤྱན་པོའི་རྒྱབ་ཀྱི་
 །ཕྱོགས། །ཉང་སྟོད་དཔལ་ལྡན་ཚོས་སྒྲེའི་ཉེ་འཁོར་ན། །རྒྱལ་པོའི་གྲོང་ཁྱིམ་སྤྱན་གྲུབ་
 །ཁྱུང་ཅེ་ཡོད། །དེ་ན་མི་དབང་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་དང་། །མཚན་ལྡན་ཡུམ་མཚོག་
 །རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ་གཉིས། །རྒྱལ་སྤིང་ཚོས་བཞིན་སྐྱོང་ཞིང་བཞུགས་སྐབས་སུ། །དུས་
 །གསུམ་མཁུན་པ་མཉམ་མེད་བ་སོ་བས། །ཡུམ་ལ་བྱོད་ལ་སྲས་མཚོག་དམ་པ་ཞིག །
 །སྤུང་དུ་འབྱུང་ངོ་དེ་ལ་ཁོ་བོའི་མིང་། །ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བྱ་བ་ཐོགས་ཤིག་གསུངས།།
 །དེ་ནས་རིང་སོ་མ་ལོན་ས་སྤང་ལ། །ཡབ་ཡུམ་དེ་གཉིས་སྲས་སུ་རྗེ་འདི་འབྱུངས། །སྐྱུ་
 །མཚེད་ལྷ་ཡོད་ཆེ་ཤོས་འདི་ཉིད་དོ། །ལོ་དྲུག་བཞེས་ཆེ་བའ་ཆེན་དགོ་འདུན་གྲུབ། །
 །ལེགས་པར་མཇལ་ནས་ཆེ་དབང་ཟབ་མོ་ཞུས། །དེ་དང་ཚོས་རྗེ་དཔལ་འགྱོར་རྒྱལ་
 །མཚན་ལ། །གྲུབ་རྒྱལ་ཕྱགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་གསན་དུས་སུ། །ན་ཚོད་གཞོན་ཡང་སྤྲོ་
 །མས་བདེ་སྤྲད་པ། །ཐུགས་ལ་ངེས་པས་དབང་ནི་དོན་མཐུན་ཐོབ། །ལོ་བདུན་བཞེས་
 །ཆེ་གནས་རྙིང་ཚོས་ཀྱི་རྗེ། །ཀུན་དགའ་བདེ་ལེགས་སྤྱན་སྲུང་དགོ་ཚུལ་བསྐྱབས།།

དེ་ཚེ་ཡུམ་གྱིས་མཉམ་མེད་བ་སོ་བས། །ལུང་བསྟན་མངོན་ཚུལ་སྟོན་དུ་བུལ་བའི་
 མཐུས། །རབ་བྱུང་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་མཚན་འདོགས་པའི་ཚོ། །ཁོ་བོའི་སྤྲོ་མས་ཇི་ལྟར་
 བཏགས་པ་ལྟར། །བདག་གིས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བྱ་བའི་མཐར། །དཔལ་བཟང་
 ཞེས་བྱ་སྐྱར་ཉེ་མཚན་གསོལ་གསུངས། །བཅུ་གཅིག་བཞེས་ཚེ་བཟུ་ཤིས་ལྟོན་སོ་
 ཟུ། །ཐེབས་ཚེ་ཚོགས་དུང་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ། །བཟང་བོའི་རྟེན་འབྲེལ་མང་སོ་
 རང་འགྲིགས་བྱུང་། །དེ་ཚེ་བཏུ་ཚེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ལ། །ཟབ་རྒྱས་གདམས་པ་
 ཅི་རིགས་ལེགས་པར་གསུམ། །བྱུང་བར་ཐོས་བསམ་སྦྱིང་གི་གྲར་ཞུགས་ནས། །ཀུན་
 མཁྱེན་ཚོས་འབྱོར་དཔལ་བཟང་སྐྱོན་སྤྲུ་། །བསྐྱུས་གྲུ་ལེགས་བཅིས་ཚད་མ་རྣམ་
 འབྲེལ་དང་། །དབྱུ་མ་པར་སྤྱོན་འདུལ་མངོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཐལ་སྤོང་སྤྱི་དོན་འཇུག་
 ལ་སོགས་པ། །ལེགས་པར་སྐྱུངས་ཤིང་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས། །བྱམས་ཚོས་སྤྱི་
 མ་བཞི་དང་རིགས་ཚོགས་དུག །ཚད་མ་མདོ་དང་རྣམ་ངེས་རིགས་གཉེར་དང་། །དབྱུ་
 མ་བདེན་གཉིས་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྲེད་སོགས། །རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་མདོ་སྤྱོད་གསུང་
 ཀུན་ལ། །ལེགས་པར་སྐྱུངས་ཤིང་འཆད་ཚོད་རྣམ་འབྱུར་གྱིས། །མཁས་པའི་ཡིད་
 འབྲོག་པས་རྒྱལ་ཐེལ་གྱིས་མནན། །ཉེར་གསུམ་བཞེས་ཚེ་དབྱུས་ཐེབས་སེ་རར་
 བཞུགས། །བྱེས་པའི་ཚོས་གྲར་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་པ། །སྤྲོ་མར་བསྟེན་ནས་བཀའ་
 ཚེན་རྣམ་པ་བཞིའི། །སྤྱི་ཐལ་སྤྱི་ལ་སོགས་ལེགས་ཞུས་ནས། །ཉེན་མཚན་ཁོར་
 ཡུག་འཆད་ཚོད་གཉིས་ལ་གཞོལ། །སྤྱི་བ་མང་བོའི་བཞུགས་གྲལ་སྐབས་རྣམས་སུ།།

ས་དགའི་མཁས་པ་མང་པོ་འཚོགས་པའི་ཚོ། །བདག་ཉིད་ཆེ་འདིས་མཁས་པའི་རྣམ་
 འགྲུར་གྱིས། །ཀུན་ཡིད་ཚིམ་པར་མཛད་ཚུལ་བསམ་ལས་འདས། །སེ་རར་བཞུགས་
 སྐབས་གཉལ་སྟོན་ཚོས་གྱི་ཇེ། །དཔལ་འབྱོར་སྤྱན་འགྲུབ་སྤྱན་སྲར་མདོ་སྤྲུགས་གྱི།
 ལེགས་པར་བཤད་པའི་གདམས་པ་མང་དུ་བྱུགས། །དེ་ནས་འགྲོག་རི་དགེ་ལྡན་དགོན་
 པ་རུ། །རྒྱུད་སྡེའི་མངའ་བདག་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ལ། །མཁན་པོ་བྱས་ཤིང་ཚོས་
 ཇེ་ཚུལ་བཟང་ལས། །སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་བྱང་ཅེའི་གཟིམས་ཁང་དུ། །བསྟེན་པར་
 རྫོགས་པའི་སྡོམ་པ་ལེགས་པར་སྤངས། །དེ་ནས་གཙང་ལེབས་བཟུ་ཤིས་སྤྱན་པོ་
 རུ། །མཚུངས་མེད་ཚོས་ཇེ་ཡེ་ཤེས་ཅེ་མོ་དང་། །སྟོན་གྱི་ཡོངས་འཛིན་ཚོས་འབྱོར་
 དཔལ་བཟང་དང་། །དེ་སྤྲུལ་སློ་བཟང་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་ལ། །ཐུགས་ལ་འདོད་
 པའི་བཀའ་ཚོས་མང་དུ་གསུམ། །དེ་ནས་སྤར་ཐང་དགོན་པར་ལོ་འགའི་རིང་། །འཆད་
 ཉན་སྟོ་ནས་སྟོ་གསལ་མང་དུ་བསྐྱུངས། །དེ་རྗེས་རིང་གི་བྱམས་ཆེན་ཚོས་སྡེ་རུ། །སྟོ་
 གསལ་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས་རྣམས་ལ། །ལོ་བཅུ་ལྷག་པར་པོ་ཉི་རྣམ་པ་ལྡས། །
 མཚོན་པའི་སྡེ་སྟོད་ཚོས་གྱི་ཆར་པབ་ནས། །སྟོགས་དེར་སྟོ་བཟང་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་
 མཛད། །སྐབས་ཤིག་སེ་ར་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྡན་པས། །རང་གི་རྒྱལ་ཚབ་བྱེས་པའི་
 ཁྲི་ཐོག་ཏུ། །སྟོབ་མ་སྲུ་ཞིག་བསྟོས་ན་པན་སྟམ་ནས། །རང་གི་སྤྱ་མཚོག་ཇེ་བཅུན་
 སྟོལ་མ་ལ། །གསོལ་བ་བཏབ་ཆེ་ཇེ་བཅུན་འདི་ཉིད་ནི། །བསྟོས་ན་བཟང་པའི་ལུང་
 བསྟན་གསལ་བར་བྱང་། །དེ་ནས་ཇེ་བཅུན་འདི་ཉིད་ཐམས་ཅད་གྱིས། །སྤྱན་བྱངས་སེ་

ར་བྱེས་ཀྱི་གདན་སར་བསྐྱོད། །དེ་ཚེ་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་བརྒྱ་ཕྱག་རྣམས། །དབུ་པར་
 འདུལ་མཛོད་ཚད་མ་ལ་སོགས་པའི། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་བདུད་རྩིས་སྦྱོང་ལུ་
 རས། །སྡོན་མེད་ལེགས་བཤད་གསར་རྩོམ་དཔག་མེད་མཛད། །དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་
 འབྲས་སྦྱངས་ཚོས་གྲུ་རུ། །ཐོན་པ་ཚོས་རྗེ་མཁས་བརྩུན་ཡོན་རྒྱལ་པ། །ལེགས་པར་
 བསྟན་ནས་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་དང་། །དུས་འཁོར་པག་མོ་བརྩུ་གསུམ་དབང་
 ལ་སོགས། །དབང་ལུང་རྗེས་གསུམ་གདམས་པ་མང་དུ་ཞུས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལ། །གསང་བ་འདུས་པའི་འགྲེལ་བ་བཞི་སྟོགས་དང་། །བདེ་མཚོག་
 འདོད་འཛོ་རྩ་ཤེས་ཤེག་ཚེན་དང་། །བཀའ་གདམས་སྟེགས་བམ་རྒྱལ་བའི་འཇུངས་
 རབས་དང་། །སྐྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོའི་རྗེས་གནང་ལ་སོགས་པ། །མདོ་སྟགས་དམ་ཚོས་
 བསམ་ལས་འདས་པ་ཞུས། །གཞན་ཡང་གྲུབ་ཚེན་རིན་ཚེན་བཤེས་གཉེན་སོགས། །
 ལེགས་པར་བསྟན་ནས་ཟབ་ལམ་ལྟ་བའི་བྲིད། །ལེགས་པར་ཞུས་ཤིང་ཕྱགས་ཉམས་
 བཞེས་པའི་མཐུས། །མཐའ་བྲལ་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་མདོན་གསུམ་གཟིགས། །ཁམས་
 གསུམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོང་ཁ་པས། །ཡང་ཡང་ཞལ་བསྟན་ཟབ་རྒྱས་གདམས་པ་
 བསྟུལ། །རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པ། །དམ་ཅན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་
 སོགས་པའི། །ཡི་དམ་ཚོས་སྦྱོང་དཔག་མེད་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། །
 དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་འདོད་འཕྲིན་ལས་བསྐྱབས། །སྐབས་ཤིག་རོང་སྟོན་ཤྲུ་རྒྱལ་
 མཚན་གྱིས། །བྱམས་མགོན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་བཤད་པ་སོགས། །འགོག་པའི་

ཐལ་འགྲུར་མང་དུ་མཛད་པའི་ཚོ། །མི་ལམ་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བ་མི་པམ་པས། །མི་
 འགྲེས་པ་ཡི་རྣམ་འགྲུར་མཛད་པ་ལས། །ཕྱིས་སུ་རྗེ་བཙུན་བྲམས་མགོན་པངས་རྒྱས་
 ལུ། །ལེགས་པར་སྐྱབ་པའི་ཡིག་ཆ་མང་དུ་མཛད། །སྐབས་ཤིག་ཀྱི་མི་བསྐྱོད་དོ་
 རྗེ་ཡིས། །རང་གིས་བརྩམས་པའི་པར་ཕྱིན་རྒྱ་ཆེར་འགྲེས། །སྐྱལ་སྐྱེ་དགོ་འདུན་རྒྱ་
 མཚོའི་སྐྱེན་སྲར་བསྐྱར། །འདི་ལ་འཐད་སྐྱབ་མི་འཐད་སུན་བྱུང་གསུངས། །དེ་ཚོ་སྐྱལ་
 སྐྱེ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཡིས། །ཚོས་རྗེ་འདི་ལ་ཚོས་འདིའི་ལན་གཞོངས་ཞེས། །ལེགས་
 པར་བསྐྱལ་ནས་ཀར་ལན་བསྟན་བཅོས་བརྩམས། །འབྲུམ་རམས་པ་ཡིས་རྒྱལ་དབང་
 ཀམ་པའི། །སྐྱེན་སྲར་འབྲེར་ཆེ་དགྲེས་པའི་རྣམ་འགྲུར་མཛད། །གཙང་གི་ཐོས་བསམ་
 མིང་གི་སློབ་དཔོན་དུ། །སྐྱེན་འདེན་བྱུང་ཡང་ཐེབས་པ་མ་གནང་བར། །སེ་ར་ཐེག་ཚེན་
 མིང་གི་ཚོས་སྡེ་དུ། །འཆད་ཉན་སྤྱགས་དམ་ངང་ནས་རྒྱུན་ཆགས་བཞུགས། །སློབ་མ་
 འགའ་རེས་སྤྱགས་དམ་གང་མཛད་ཅེས། །ཞུས་ཚེ་ཁོ་བོའི་སྤྱགས་དམ་གཙོ་བོ་ནི། །
 མདོ་སྤྱགས་དཔེ་ཆ་མང་དུ་བལྟ་བ་ཡིན། །དེ་རྗེས་ཡི་དམ་བདག་འཇུག་རྫོགས་རིམ་
 གིད། །བདེ་མཚོག་བྲིལ་བུ་པ་ཡི་ཚོ་ག་དང། །འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཚོས་སྐྱོང་
 གཏོར་འབྲུལ་དང། །ལམ་རིམ་གྲིད་དང་ལྟ་གྲིད་སྤྱན་གསུམ་དུ། །འཆག་མེད་སྐྱོང་
 སོགས་སྤྱགས་དམ་ཡིན་ནོ་གསུངས། །བདུན་ཅུ་བཞེས་པའི་མེ་མོ་བྱི་ལོ་ལ། །ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཡིས། །སེ་ར་བྲམས་ཆེན་ཚོས་རྗེའི་གདན་གྲི་དུ།
 །སྐྱེན་བྲངས་རང་གི་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པར་བསྐྱོས། །དེ་ནས་ལོ་གཉིས་རིང་ལ་སྤྱི་ལྷ་དང།

སྒོས་སྒྲ་བྲེས་པའི་འཆད་ཉན་ལྟན་ཅིག་མཛད། །དེ་ལྟ་སེ་ར་བྲེས་ཀྱི་སྒོབ་དཔོན་ནི། །ལོ་
 བོ་སུམ་ཅུ་ཉེ་བར་ལེགས་མཛད་ནས། །རང་གི་སྒོབ་མ་ཤེས་རབ་སང་གོ་ལ། །འཆད་
 ཉན་གཏད་ནས་རང་ཉིད་སྤྱི་བྲི་ལ། །ལེགས་པར་བཞུགས་ནས་སྒོབ་མའི་ཚོགས་རྣམས་
 ལ། །གང་འདོད་ཚོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་འབྱེད་བཞིན་དུ། །ཐུབ་བསྟན་ཁུར་ཆེན་འཛིན་
 ལ་ཉན་བཞིན་གཞོལ། །སྐབས་ཤིག་ཚོས་རྗེ་ཤུག་མཚོག་ལྟན་དང་། །ཀུན་མཁྱེན་གོ་
 བོ་བསོད་ནམས་སང་གོ་གཉིས། །སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་ཆེས་སྤང་བས། །དེ་
 གཉིས་འདོད་པ་སུན་འབྲིན་བསྟན་བཙུན་ཤིག །ཚོམ་དགོས་གསུངས་ནས་གོ་ཤུག་
 ལན་གཉིས་བརྟམས། །སྒྲ་མ་མཚོག་འདིས་བརྟམས་ཚོས་གངས་མང་ཡང་། །ཕྱོགས་
 ཅམ་སྒོས་ན་པར་བྲིན་ཐལ་བྲེད་དང་། །ཐུར་བཀོལ་རྣམ་བཞི་ས་ལམ་རྣམ་གཞག་
 དང་། །སྤྱི་དོན་ལ་སོགས་པར་བྲིན་སྒྲོར་ཚང་དང་། །ཚད་མའི་ཐལ་བྲེད་དབུ་མ་སྤྱི་
 མཐའ་སོགས། །མདོ་ཕྱོགས་སྒྲོར་གྱི་ལེགས་བཤད་དཔག་ཡས་དང་། །
 མཁས་གྲུབ་རྣམ་ཐར་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་སོགས། །ཉེར་མཁོའི་ལེགས་བཤད་དཔག་ཏུ་
 མེད་པ་མཚིས། །བདུན་ཅུ་ཅ་དུག་བཞེས་པའི་ས་འབྲུག་ལ། །ཁོ་བོའི་སྒྲ་མ་དགོ་འདུན་
 རྒྱ་མཚོ་དང་། །དགོ་འདུན་ལྟན་ཚོས་རྗེ་ཚོས་སྒྲོར་རྒྱ་མཚོ་གཉིས། །སྒོ་བཟང་བསྟན་ལ་
 ཐུགས་ཞེན་ཆེན་ཡང་། །ཞིང་གཞན་གཤེགས་སང་དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཡང་། །བསྟན་ལ་དད་
 གྲང་གཞན་དུ་འགོ་བར་འདུག །ཅིའི་བྲིར་ཞེན་ཚོས་སྒྲོར་རྒྱ་མཚོ་བ། །ལྷ་ངན་འདའ་
 ཁར་བྲང་ཕྱོགས་ཤུག་ལར། །ཡང་ཡང་འབྲོན་པའི་མནལ་ལམ་བྲང་བ་ལྟར། །དོ་ཅིག་

བདག་ལ་མི་ལམ་གནས་སྐབས་སུ། །དགའ་ལྡན་གནས་སུ་ཡང་ཡང་འགྲོ་སྣང་
 བྱང་། །དེས་ན་ཁྱེད་ཅག་སློབ་མའི་ཚོགས་རྣམས་ནི། །ཁོ་བོའི་ཚོགས་ལ་ལེགས་བར་
 ཉན་སྦྱོར་ན། །འཆད་ཚོད་ཚུལ་པའི་སློབ་ས་སྲུབ་བསྟན་ཁྱུང་། །ལེགས་བར་སློབ་ས་ལ་
 འཆད་ཉན་གོང་འཕེལ་གྱིས། །ཁྱུང་བར་དབེན་པའི་ས་སུ་སྲུགས་དམ་ལ། །གང་རུས་
 འབད་ན་སྟག་དུ་ཡ་མཚན་གསུངས། །དེ་ཚེ་དྲུགས་པོ་རམ་མཁའ་གྲགས་པ་སོགས། །
 སྲུགས་གཡོས་སྲུང་ནས་སྲུན་ཆབ་འབྲིན་པ་གནང་། །བརྟན་བཞུགས་སུལ་བར་གསན་
 པ་མ་གནང་བར། །ལྷ་སར་ཕེབས་ནས་ཇོ་ལྷ་རྣམ་གཉིས་ལ། །སྤྱི་སྲུག་འཆོལ་ནས་
 སློན་ལམ་མང་དུ་བཏབ། །དེ་ནས་སྤར་ཡང་སེ་རར་སྲུག་ཕེབས་ནས། །གསུང་ཚེས་
 འཆད་ཅིང་སྲུགས་ཚུལ་མང་དུ་གནང་། །སྲུགས་དམ་རྣམས་ལ་ཅེ་གཅིག་གཞོལ་བར་
 མཇེད། །ཁོ་དེའི་ཉོར་གྱི་ལྷ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི། །ཚེས་པ་བཅུ་དགའའི་དུས་སུ་སྤྱིལ་
 གྱུང་དང་། །མཉམ་གཞག་ལ་སོགས་རྣམ་སྣང་ཚེས་བདུན་ལ། །གནས་པའི་ངང་ནས་
 དགའ་ལྡན་གནས་སུ་གཤེགས། །དེ་ཚེ་སྤྱི་མདངས་སྟག་པར་གསལ་བ་དང་། །མཁའ་
 ལས་མེ་ཉོག་སྤྱི་ཚོགས་ཆར་བ་བབས། །འཇའ་ཚོན་ཚོགས་ཀྱིས་ས་གཞི་གང་བ་
 དང་། །ལྷ་ཡི་སིལ་སྟན་སྐབས་འགར་གྲགས་པ་སོགས། །ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་རྟགས་ནི་
 དཔག་མེད་བྱུང་། །སྲུགས་དམ་ཟབ་མོ་མཚོགས་ལས་བཞེངས་པའི་ཚོ། །རྒྱུད་པ་སློབ་
 དཔོན་རམ་མཁའ་གྲགས་པ་ཡིས། །སྤྱི་གདུང་མེ་ལྟའི་ཞལ་དུ་སྲུལ་བའི་ཚོ། །མཁའ་
 ལྟར་སློབ་པའི་རིང་བསྐོས་དཔག་ཡས་དང་། །དེ་བཞིན་ལིན་དུ་དཀར་ཞིང་འཚོར་བ་

དང་། །གྲུར་ཀུམ་ལྷ་བྱུར་མཛེས་པའི་རིང་བསྐལ་ནི། །བགྲངས་ལས་འདས་ཤིང་ཨ་
 སོགས་ཡིག་འབྲུ་དང་། །མོད་དབྱུག་ལ་སོགས་སྤྱག་མཚན་མང་པོ་དང་། །འབྲད་པར་
 དུང་དཀར་གཡས་འབྲིལ་རྣམ་གསུམ་སོགས། །དོ་མཚར་ཅན་གྱི་ཉེན་གྱིས་གདུལ་
 བྱ་ཀུན། །དད་གུས་ཡར་ངོའི་ལྷ་ལྷར་འཕེལ་བར་མཛད། །དེ་ལྷར་དོ་མཚར་ལྷན་པའི་
 ལྷ་མ་དེའི། །ཚོས་ཀྱི་བསྐྱེད་སྤོངས་པའི་མཁས་གྲུབ་སློབ་མའི་གངས། །རྒྱལ་བས་ཀྱང་ནི་
 གཞལ་བར་མི་རུས་ན། །སློབ་དམན་བདག་འདྲར་སློབ་ཀྱང་ཅི་ཞིག་འཚམ། །འོན་ཀྱང་
 ཕྱོགས་ཅམ་བཟོད་ན་འདི་ལྷ་སྟེ། །སྐྱབ་བ་སྟོང་པོར་མཛད་པའི་བྱ་བཏང་མཚོག། །ཨེ་
 བ་བཀའ་ཚེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་པོ་དང་། །ཐུགས་སྲས་འབྲུང་སྤྱག་བྱམས་བ་བཀྲ་ཤེས་
 དང་། །ཤེས་རབ་སེང་གོ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བཟང་། །ཚོས་གྲགས་བཟང་པོ་དྲུགས་
 པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས། །ཉ་ནག་དགོ་འདུན་སློབ་བཟང་བསོད་ནམས་དབང་། །ཚོས་རྗེ་
 བདེ་ལེགས་ཉི་མ་བསོད་ནམས་དཔལ། །སློབ་སྟེ་ཀུན་མཁེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་
 དང་། །བྱམས་བ་རྒྱ་མཚོ་དགོ་འདུན་རྒྱལ་མཚན་དང་། །བྱུབ་པའི་དབང་སྤྱག་ཐར་
 པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། །མཁས་བཅུན་རིན་ཚེན་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་སོ། །དེ་ལྷར་
 འགྲོ་བའི་འདྲེན་མཚོག་ཚོས་ཀྱི་རྗེ། །རྗེ་བཅུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི། །
 རྣམ་ཐར་དེ་མ་མེད་པ་འདི་བཟོད་པས། །ཐུབ་བསྟན་དར་ཞིང་འགྲོ་ཀུན་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག།
 བདག་ཀྱང་རྗེ་བཅུན་ཁྲིད་ཀྱི་བཀའ་དེན་ལས། །སྐྱབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་འུར་ཚེན་རབ་
 བསྐྱམས་ནས། །ཉེན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཚོས་ལ་གཞིལ་བ་ལ། །མཐུ་ལྡན་བསྐྱེད་མས་

ཉག་ཏུ་གོགས་བྱེད་ཤོག། །། ཅེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་
 དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོར་བསྡུས་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པ་འདི་ནི། རྗེ་དེ་ཉིད་
 ཀྱི་སྤྲས་ཀྱི་བྱ་བོ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་པ་བོང་ཁ་པ་བདེ་ལེགས་ཉི་མས་མཛད་
 པའི་རྗེ་བཙུན་མཚོག་གི་རྣམ་ཐར་ལན་གཅིག་བསྐྱབས་པ་ཅམ་ཀྱི་སློབ་ལ་ངེས་པ་གཞི་
 བྱས། བྱངས་བཙུན་པའི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་བརྒྱན་ནས། རྗེ་འདིའི་
 ཚོས་བརྒྱད་འཛིན་པའི་རི་ཁྲོད་པ་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོས་དབེན་གནས་བསམ་གྲུབ་
 བདེ་ལྡན་ཏུ་སྦྱར་བའོ། །།

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག

༡༡། །རྗེ་བཙུན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མངོན་པའི་

གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །སྐྱ་མ་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མ་མཚིས་པའི་རྗེ་
 བཙུན་དམ་པ་རྣམས་ལ་བྱུག་འཚལ་ལོ། །འདིར་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་
 ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགོན་མཚོག་
 གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབས་གནས་
 མི་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བའི་གང་ཟག་དེ། ཉང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་
 སྐྱ་བའི་གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ། མདོ་སྡེ་བ།
 སེམས་ཅམ་བ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་གཉིས་ལ་དོན་སྐྱ་
 སྡེ་གཉིས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས། མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས།
 སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བའི་ལུགས་བཤད་པའོ། །

བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱ་བཤད་པ། ལུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ། ལུལ་ཅན་གྱི་འདོད་
 ཚུལ། བདག་མེད་གྱི་འདོད་ཚུལ། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རང་རིག་མི་འདོད་ཅིང་སྤྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་
 བའི་གང་ཟག་དེ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁ་ཆེ་བྱེ་
 བྲག་སྐྱ་བ། ཉི་འོག་པ། དུལ་དབུས་གྱི་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དང་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི།
 ཅིའི་སྤྱིར་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 བས་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བས་ན་དེ་ལྟར་བཛོད་པའམ་ཡང་ན་དུས་གསུམ་རྗེས་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 སྐྱ་བས་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཞེས་བཛོད་པའི་སྤྱིར།

བཞི་པ་ནི། དོན་བྱེད་རུས་པ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ། ཡོད་པ།
 ་ཤེས་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་ དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉམ་པའི་དངོས་པོ། མི་ཉམ་པའི་དངོས་པོ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ། སོ་སོར་བཏགས་འགོག་སོ་
 སོར་བཏགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྤྱིས་པ། བྱས་པ། མི་ཉམ་པ་ལྟ་
 བུའོ། །ཡང་དངོས་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་
 སུ་ཡོད། དང་པོ་ནི། བཅོམ་བའམ་སྒོས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་
 སྒོས་འདོར་བའི་ཚོས་སུ་དམིགས་པ་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་
 གཞི་ནི། བུམ་པ་དང་སྐྱམ་བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ན། རང་འཛིན་
 གྱི་སྒོས་འདོར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྐྱམ་བུའི་སྐལ་མ་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་རང་
 འཛིན་གྱི་སྒོས་འདོར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་བའམ་སྒོས་ཆ་ཤས་སོ་
 སོར་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་སྒོས་མི་འདོར་བའི་ཚོས་སུ་དམིགས་པ་དེ། དོན་དམ་

བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། རྩལ་ཕྱན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་
 དུས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མངོན་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་
 རྫོག་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་རྫོག་མི་འདུག་པ། །བྱམ་ཚུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་
 དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྱིད།

དེས་ན་དུས་གསུམ་རྗེས་སུ་འདོད་ཅིང་། བྱམ་པ་བྱམ་པའི་འདས་པའི་དུས་སུ་
 ཡང་ཡོད། བྱམ་པ་བྱམ་པའི་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྱིད། ལྷ་
 པ། ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། བྱང་པོ་ལྷ་ཚོགས་ཅམ་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་དང་།
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་སྱིད།

རྫོག་ལ་ཚད་མ་དང་། ཚད་མིན་གྱི་རྫོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་
 མ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ། ཡིད་ཀྱི་
 མངོན་སུམ། རྣམ་འགྲུར་མངོན་སུམ་དང་གསུམ་ལས། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་
 མ་ལ་ཤེས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། མིག་གི་དབང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྱིད།

རྣམ་འགྲུར་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་རྣམ་འགྲུར་མངོན་སུམ་དང་། ལྷ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་
 འགྲུར་མངོན་སུམ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་
 རྫོང་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་མངོན་སུམ་དང་། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
 ཡོད་གྱིས་རྫོང་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་མངོན་སུམ་གཉིས་ཡོད། རྟུག་པ། བདག་

མེད་འདོད་ཚུལ་ནི། བདག་མེད་སྤོངས་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤོངས་གཅིག་
 ཏུ་འདོད་ཅིང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེས་གཞི་བྱུང་ན་ཚོས་བདག་
 ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྣལ་མ་བྱུ་བས་རྟག་
 གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་ཞིང་། རང་སྐྱེ་
 བྱུང་བའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེས་སྤང་
 བོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་རྟག་མི་རྟག་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་སྐྱེ་
 བྱུང་བའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བདུན་པ། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཡང་། སྤང་བྱ་དང་། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་
 གཞག་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི། སྤྱི་བ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་ཅིང་། །ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱི་ཐ་སྣང་མེད་པ་ཡིན་ནོ།
 །དང་བོས་གཙོ་བོར་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད། གཉིས་པས་གཙོ་
 བོར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་འཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་
 བོའི་མཚན་གཞི་གང་ཟག་རང་སྐྱེ་བྱུང་བའི་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེའི་
 དབང་གིས་བྱུང་བའི་དུག་གསུམ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་
 ཟག་རང་སྐྱེ་བྱུང་བའི་རྗེས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དང་། དེའི་དབང་
 གིས་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤད་པ་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་

བྲག་གིས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་འདོད་དོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་
 གྱིས་གང་བྲག་རང་སྐྱེ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཡོད་གྱིས་སྣོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ། བསོད་
 རམས་ཀྱི་ཚོགས་ཚུང་དུ་དང་བྱང་དུ་འབྲེལ་ཏེ། ཚེ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་
 གོམས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཚུབ་ཚུང་དུ་འཐོབ་པར་བྱེད། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་བ་དེ། བསོད་རམས་ཀྱི་ཚོགས་འབྲིང་དང་བྱང་དུ་འབྲེལ་
 ཏེ། བསྐྱལ་བ་བརྒྱལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཚུབ་འབྲིང་འཐོབ་
 པར་བྱེད། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་བ་དེ། བསོད་རམས་ཀྱི་ཚོགས་
 ཚེན་པོ་དང་བྱང་དུ་འབྲེལ་ཏེ། བསྐྱལ་ཚེན་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་
 གོམས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཚུབ་ཚེན་པོ་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་གསོག་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་རྣམས་
 གྱིས་ཚོགས་ལམ་ཚེན་པོ་མན་ཆད་དུ་བསྐྱལ་ཚེན་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་
 པའི་བར་དུ་ཚོགས་བསགས་ནས་སྣོང་ལམ་རྟོད་ནས་མི་སློབ་ལམ་གྱི་བར་སྟན་ཐོག་
 གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་ལམ་ཚེན་པོ་
 མན་ཆད་དུ་བསྐྱལ་ཚེན་བརྒྱལ་སོགས་པའི་བར་དུ་ཚོགས་བསགས་ནས་སྣོང་ལམ་
 རྟོད་ནས་མི་སློབ་ལམ་གྱི་བར་སྟན་ཐོག་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་ལམ་བཞི་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་ཚོགས་གསོག་ཅིང་འཕགས་
 ལམ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་སྲིད་བཅུ་བཞིའི་བར་དུ་སློབ་ལམ་ལ་སློབ་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་

བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལུང་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་
 འདོད་དེ། དེ་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤང་གི་བྱང་སེམས་སྤྱོད་ལམ་བའི་ལུས་
 ཉེན་དང་ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྤེ། བྱང་སེམས་སྤྱོད་ལམ་
 བའི་ལུས་ཉེན་དེ་སྤང་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ལུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་མོངས་སྤོད་རྫོགས་སྐྱུ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། མཚོག་གི་སྐྱུལ་སྐྱུ་ལྷག་མེད་དུ་
 བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་
 སྐྱུག་ཀུན་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱུག་བདེན་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱུག་
 བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ན་སྐྱུག་བདེན་སྤངས་པར་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སྐྱུ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་
 མ་བཏང་གི་བར་སྐྱུག་བཅས་པ་དང་། སྐྱུ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ནས་སྐྱུག་མེད་དུ་བྱ་ངན་
 ལས་འདས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། སྐྱུག་བཅས་བྱང་འདས་ཀྱི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 སྐྱིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱིབ་པ་མ་སྤངས་པར་
 ཡོད། སྐྱུག་མེད་བྱང་འདས་ཀྱི་ཆེ་དེ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་།
 དེ་མེད་དེ་དེའི་ཆེ་དེའི་ཉེན་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དངོས་སྐྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མདོའི་བྱང་དེས་འབྱེད་པའི་ཆེ་སྐྱུ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་
 ལྷང་དུ་རུང་མི་རུང་གིས་སྐྱོ་ནས་འབྱེད་ཅིང་། དོན་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤེ་

སྡོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་འདོད་དེ། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་པལ་ཆེ་བས་མདོ་ལ་ངེས་དོན་
ཀྱི་མདོས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱབ་བཤད།
ཡུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ། བདག་མེད་གྱི་འདོད་ཚུལ། ས་ལམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་བདུན། དང་པོ་ནི། རང་རིག་དང་སྤྱི་དོན་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་
པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བའི་གང་ཟག་དེ། མདོ་སྡེ་བའི་མཚན་ཉིད། མདོ་སྡེ་
བ་དང་དཔེ་སྟོན་པ་དོན་གཅིག

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་དང་། རིགས་པའི་
རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་
མདོ་སྡེ་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་ལྟ་བུའོ།
།གསུམ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོའི་རྗེས་
སྐྱེ་འབྲངས་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བས་ན་མདོ་སྡེ་བ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་དཔེའི་སྐྱོ་
ནས་བསྟན་པར་འདོད་པས་ན་དཔེ་སྟོན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

བཞེ་པ་ནི། ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཀུན་
རྗོབ་བདེན་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ལུས་

པའི་ཚོས་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་བདེན་པ། བདེན་པར་གྲུབ་
 པ། དངོས་པོ། བྱས་པ། མི་རྟག་པ། འདུས་བྱས། རྣམས། རང་མཚན་རྣམས་དོན་གཅིག
 དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཚོས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ། རླུང་པར་གྲུབ་པ། རྟག་པ། སྤྱི་མཚན་རྣམས་དོན་གཅིག ཡང་ཡོད་པ་ལ་
 དབྱེ་ན། དགག་པ་དང་། སྐྱབ་པ་གཉིས། རང་འཛིན་གྱི་སློབ་རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་
 པའི་སློ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དགག་པའི་མཚན་ཉིད། རང་འཛིན་གྱི་སློབ་རང་གི་
 དགག་བྱ་མ་བཅད་པའི་སློ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་ཡང་། མེད་དགག་དང་། མ་ཡིན་དགག་གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཚན་
 གཞི་ནི། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ། འགོག་བདེན། ལྷོང་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་
 མཚན་གཞི། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ། བྱམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་
 པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱར་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཡང་ཡོད་པ་ལ་དབྱེ་ན། གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། རླུང་
 པའི་གཅིག་དང་། བདེན་པའི་གཅིག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་དང་། སྤྱི་མཚན་
 ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་དང་། མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ཐ་དད་ལ་ཡང་། རླུང་
 པའི་ཐ་དད་དང་། བདེན་པའི་ཐ་དད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱམ་པའི་ལྷོག་པ་དང་
 ཀ་བའི་ལྷོག་པ་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་དང་ཀ་བ་གཉིས་ལྟ་བུ། དེས་ན་
 འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་རྟོག་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་

ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ། ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། མདོ་སྡེ་བ་ལ། སྤང་པོའི་རྒྱན་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོན་པ་མཛོད་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་ལྷ་བྱ། གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་སྡེ་བ་དུན་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་ལྷ་བྱ། གསལ་ཞིང་རིག་པ་སློབ་པ་མཚན་ཉིད། སློ་ལ་ཚད་མ་དང་། ཚད་མིན་གྱི་སློ་གཉིས་ཡོད། གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད།

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ་གསར་དུ་དང་། མི་སྐྱ་བ་དང་། རིག་པ་ཞེས་གསུམ་སློས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གསར་དུ་ཞེས་པས་དབྱུང་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཙོ། མི་སྐྱ་བ་ཞེས་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཙོ། རིག་པ་ཞེས་པས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། མདོན་སྐྱུལ་གྱི་ཚད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་མདོན་སྐྱུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ་དེ། མདོན་སྐྱུལ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། མདོན་སྐྱུལ་གྱི་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རིག་མདོན་སྐྱུལ་གྱི་ཚད་མ། དབང་པོའི་མདོན་སྐྱུལ་གྱི་ཚད་མ། ཡིད་གྱི་མདོན་སྐྱུལ་གྱི་ཚད་མ། རྣམ་འགྲུབ་མདོན་སྐྱུལ་གྱི་ཚད་མ་དང་བཞེ་ལས། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སློབ་ཤིང་འཛིན་པ་ཡན་གར་བར་གྱུར་བའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་སྐྱུ་མོང་མ་

ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྫོག་པ་དང་
 བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་སྤུང་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྫོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་
 དུ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་
 གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲ་
 རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། བཞི་པའི་མཚན་ཉིད།

རྣམ་འགྲོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་
 དུ་རྫོགས་པའི་ཚད་མ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་
 པའི་ཚད་མ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཚད་མ་
 དང་གསུམ་ཡོད། རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་གསར་དུ་མི་
 སྐྱ་བའི་ཞེན་རིག་དེ། རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག བྲགས་པའི་རྗེས་དབག ཡིད་ཚེད་
 རྗེས་དབག་དང་གསུམ་ལས། བྲས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་རྫོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་དང་
 པོའི་མཚན་གཞི། རྫོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ལས་རི་བོང་ཅན་རྩ་སྐྱས་བརྗོད་རུང་
 དུ་རྫོགས་པའི་རྗེས་དབག་གཉིས་པའི་མཚན་གཞི། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
 གི་རྟགས་ལས། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྟོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་རང་
 གི་བསྟན་དོན་མི་སྐྱ་བར་རྫོགས་པའི་རྗེས་དབག་ལྟ་བུ། གསུམ་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན།

གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྗེས་དབག་གིས་བྱུང་བ་ལྟར་། མངོན་སྲིད་ལིན་ན་མངོན་སྲིད་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བ་དང་། རྗེས་དབག་ལིན་ན་རྗེས་དབག་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་པོ་མངོན་སྲིད་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རྣམས་དབྱུང་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། འཐད་ལྡན་ལས། མངོན་སྲིད་དང་རྗེས་སྲིད་དབག་པའི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་དབག་གི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་བ་གྲུབ་སྟེ་ཐ་མི་དད་པའི་སྤྱིར་སྤྱི་མ་རྣམས་ནི་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་གསལ་དུ་མི་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ། ཚད་མིན་ཀྱི་སྒོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབྱུང་ཤེས། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ། ཡིད་དཔྱོད། སྤང་ལ་མ་ངེས་པའི་སྒོ་དང་ལྷ་ཡོད། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་། རྟོག་པ་དབྱུང་ཤེས། རྟོག་མེད་དབྱུང་ཤེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱོ་འཛིན་དབང་མངོན་ཀྱིས་བྱངས་ནས་སྐྱེས་པའི་སྟོན་པོ་བྱན་པའི་བྱན་ཤེས་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། གཞུགས་འཛིན་དབང་པོ་མངོན་སྲིད་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལུགས་པའི་རིག་པ། ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱོ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྐྱ་གཅིག་རྐྱ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་

དང་། གངས་རི་སྡོན་པོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རང་སྟོབས་ཀྱིས་
 མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་སེམས་བྱུང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་དུ་གྱུར་བའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རྣམས་ནི་
 རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་དེའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

དེ་ལ་ཡང་། དོན་འགྲུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ། དོན་མི་འགྲུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ། ཚ་སྟོམས་པའི་
 ཐེ་ཚོམ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་གམ་སྟམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ། གཉིས་
 པ་ནི། སྐྱ་རྟག་གམ་སྟམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་
 པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་བས་སྐྱ་བའི་ཞེན་རིག་དོན་མཐུན་དེ།
 ཡིད་དཔྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱ་མཚན་
 དང་འགལ་བའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱ་མཚན་མ་གྲུབ་
 པའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱ་མཚན་ཡོད་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་ལྡེ་ལས།
 སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ལྟ་བུ་དང་
 པོའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྐྱ་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་དམ་བཅའ་
 བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མ་བརྗོད་པའི་སྲིད། དོན་བྱེད་
 རུས་སྟོང་གི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ལྟ་བུ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་
 ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་རུས་སྟོང་སྐྱ་དང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ལས་

སྐྱ་མི་ཉག་པར་འཛིན་པའི་སློབ་ལྟ་བུ་གསུམ་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བུ་སྐྱ་མི་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཡིན་པའི་སྲིད། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
 བུའི་ཉགས་ལས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་འཛིན་པའི་སློབ་ལྟ་བུ་བཞི་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ།
 མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བུ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཡིན་པའི་
 སྲིད། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ཉགས་ལས་སྐྱ་
 མི་ཉག་པར་འཛིན་པའི་སློབ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེས་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
 དག་དེ། གཏུན་ལ་མ་བབ་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

ལྟ་བུ་ནི། རང་ལུལ་མ་ངེས་པའི་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་མ་འཇུག་པའི་རིག་པ་
 དེ། ལྟངས་ལ་མ་ངེས་པའི་སློབ་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁོ་རང་དུ་གྱུར་བའི་དབང་
 མངོན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མིག་
 གཟུགས་མངོན་པ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པའི་དུས་ཀྱི་སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུ། གཉིས་
 པ་ནི། སོ་སྐྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྟ་བུའི་འཛིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ།
 གསུམ་པ་ནི། སོ་སྐྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྟ་བུའི་འཛིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
 ཉམས་སུ་སློང་བའི་རང་རིག་ལྟ་བུ།

སྐྱེར་ལུལ་ཅན་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེས་བུ། དག་ཚད་མ་གསུམ་ཡོད། ལུལ་ཅན་ཚད་
 མ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེས་བུ་ཚད་མ། དག་ཚད་མ། ཤེས་པ་ཚད་མ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། ལྷོན་པ་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་
ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མ་ལྟ་
བུ་ཡིན་ནོ། །

བྱུག་པ་བདག་མེད་འདོད་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་
སྣོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་
གྱིས་སྣོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོར་འདོད་ཅིང་། ཚོས་གྱི་བདག་མེད་ཁས་
མི་ལེན་པ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དང་མཚུངས། བདུན་པ། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། རིགས་
ཅན་གསུམ་གའི་ཚོགས་གསོག་པའི་ཆེ་སློབ་ལམ་བཞི་ཀའི་གནས་སྐབས་སུ་ཚོགས་
གསོག་པ་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལུང་སངས་རྒྱས་སུ་
ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱིབ་པའི་རྣམ་གཞག་དང་ས་ལམ་གྱི་བཟོད་ཚུལ་སོགས་བྱེ་
བྲག་སྐྱ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། ས་བཅད་སྒྲར་ལྟར་བདུན་ལས།
དང་པོ་ནི། ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་། རང་རིག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བའི་གང་ཟག་དེ། སེམས་ཅམ་པའི་མཚན་ཉིད། སེམས་ཅམ་པ་དང་།
རྣམ་རིག་པ་དང་། རྣམ་འགྲུའ་སྣོད་པ་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན།

སེམས་ཙམ་རྣམ་བཤེན་པ་དང་། རྣམ་རྒྱུན་པ་གཉིས་ལས། སེམས་ཙམ་པ་གང་ཞིག
 ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྤང་བའི་
 ཆ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་མ་ཞུགས་པར་འདོད་པ་དེ། དང་པོའི་མཚན་
 ཉིད། དེ་གང་ཞིག ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་གཟུགས་
 རགས་པར་སྤང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཞུགས་པར་འདོད་པ་
 དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།

རྣམ་བཤེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་པ། རྫོང་བྱེད་ཚལ་བ། ལྷ་
 ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་གསུམ་ཡོད། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱེ་མ་
 ལེབ་ཀྱི་གཤོག་སྟེང་གི་ཁ་བོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཁ་བོ་འཛིན་པའི་ཚེ། ཡུལ་
 ཀྱི་ངོས་ནས་སྡོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གཏང་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་
 བས་ཀྱང་སྡོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་བཤེན་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་ན་
 གཟུང་འཛིན་གངས་མཉམ་པ་དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྡོ་སེར་
 སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གཏང་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སྡོ་སེར་སོགས་
 མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་ན་རྫོང་བྱེད་ཚལ་བ་དང་།

དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྡོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་
 པ་མ་གཏང་ཅིང་། ཁ་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་གཏང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སྡོ་སེར་སོགས་
 མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་མ་སྐྱེས་པར། ཁ་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་

སྐྱེས་པར་འདོད་པས་ན་སྣ་ཚོགས་གཉིས་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་རྒྱུན་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཇི་བཅས་རྣམ་རྒྱུན་པ། ཇི་མེད་རྣམ་རྒྱུན་པ་
གཉིས་སུ་ཡོད། གསུམ་པ། སེམས་ཅམ་པའི་སྐྱ་བཤད་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅམ་
པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཚོས་རྣམས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་འདོད་པས་ན་སེམས་ཅམ་
པ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པའི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་འདོད་པས་ན་རྣམ་
རིག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། དུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་
གཉིས་སྣང་ལུབ་པའི་སློ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་བདེན་
པ། ཚོས་ཉིད། ཚོས་དབྱིངས། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་རྣམས་དོན་གཅིག་ དོན་
དམ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྱ་
མོ་གཉིས་ཡོད། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་ལ་སྟོང་གཞིའི་སློ་ནས་དབྱེ་ན། སྟོང་ཉིད་ཉི་
ཤུ། དེ་ལས་བསྐྱུ་ན་བཅོ་བརྒྱད།

དེ་ལས་བསྐྱུ་ན་བཅུ་དུག དེ་ལས་བསྐྱུ་ན་སྟོང་ཉིད་བཞི་སོགས་ཡོད། ཚོས་
ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོའི་མཚན་གཞི་ནི། །གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་
རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་
འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ། གང་ཟག་

གི་བདག་མེད་ལྷ་མོའི་མཚན་གཞི་ནི། །གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྣོང་
 པའི་སྣོང་ཉིད་ལྟ་བུ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་
 དང་བཅས་པའི་སྣོན་ས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་
 བ། གཞན་དབང་དང་། ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་
 ལྷ་ཡོད། དང་པོ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་
 གཞན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚེས་དོན་གཅིག་ དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་
 པ་དང་། རྩལ་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན། ཚེས་ཉིད་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
 དང་། བདེན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན། ཚེས་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་འདུས་མ་བྱས་
 ཐམས་ཅད་རྩལ་པར་གྲུབ་པ་དང་། རྩལ་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལོ།།

ཚེས་ཉིད་ལ་མེད་དགག་གིས་ཁྱབ་ཅིང་། མེད་དགག་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་
 གཞི་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཚུངས་ལ། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་པོ་དེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་སྣོང་དུ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ནང་ཤེས་པའི་རྣམ་ཀྱི་སྣོང་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཀྱི་སྤྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་དུ་གྲུབ་
 པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་པོ་དེ། སྤྱི་རོལ་
 ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ཀྱང་རགས་པར་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན། རྣམ་རྩལ་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་
 སོགས་དོན་ལྡན་རགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རགས་པར་གྲུབ་ན་སྤྱི་དོན་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་
 སྤྱིར།

ལྷ་པ། ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་
 བརྒྱད་དུ་ཁས་ལེན་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་
 རྟུག་གི་སྟེང་དུ། གྲུབ་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཉོན་ཡིད་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་
 བརྒྱད་དུ་འདོད། གྲུབ་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཉོན་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ།
 རྣམ་ཤེས་ཚོགས་རྟུག་ལས་དོན་གཞན་ཞིང་། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ལ་མི་སྟོས་
 པའི་རྣམ་ཤེས་དང་པོ་དང་། དམིགས་པ་གྲུབ་གཞི་ལ་དམིགས་ཤིང་རྣམ་པ་རང་སྐྱེ་སྐྱབ་
 པའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཀྱིས་རང་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པ་ཡིན་པར་འདོད། གྲུབ་གཞིའི་
 རྣམ་ཤེས་དེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་བའི་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད། རྣམ་
 རྒྱན་པ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་རྟུག་དུ་འདོད་ཅིང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་བའི་
 གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཅམ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒོ་ལ་ཚད་མ་དང་། ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་གཉིས་སུ་འདོད་ཅིང་། ཚད་མ་ལ་མངོན་
 སུམ་ཚད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་འདོད། མངོན་སུམ་ལ་བཞི་
 ཡོད་ཅིང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣམ་འགྲོར་མངོན་སུམ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་
 པས་ཁྱབ། སོ་སྟེའི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ། དེའི་རྒྱད་
 ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད། མངོན་
 སུམ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་མ་ཁྱབ་སྟེ། སོ་སྟེའི་རྒྱད་ལ་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་
 མངོན་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱད་ལ་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རང་རིག་དང་། གཟུགས་
འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་རྣམས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་འགྱུར་མངོན་སུམ་ལ་སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་
འགྱུར་མངོན་སུམ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤོང་མོ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རགས་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་མངོན་སུམ་
དང་བཞི་ཡོད། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་རྟོག་པས་བྱུང་བའི་ཚོས་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་
ན་ཚོས་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་སྤྲ་རྟག་
སྤོང་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཚོས་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་
ན་ཚོས་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་བྱུང་བ་གང་ཞིག་སྤྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་ལ་
སྤྲ་རྟག་སྤོང་གི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། དེས་དེ་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་
སྤྲ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་འུགས་ལ་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ། བདག་མེད་འདོད་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤོང་རགས་ཀྱི་
མཚན་གཞི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཚད་འཛིན་ཚུལ་འབྲེལ། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་མཚན་
གཞི། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤོང་བའི་སྤོང་ཉིད་ལྟ་བུ་
ལ་བྱེད། བདུན་པ། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། སྤང་བྱ་དང་། ས་ལམ་
གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ས་བོན་དང་
བཅས་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་དུག་གསུམ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཉོན་སྦྱིབ་

དང་། བདེན་འཛིན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་དང་དེའི་དབང་གིས་
 བྱང་བའི་གཉིས་སྤང་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་འཛོག་གཉིས་པ་ནི། བང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་
 བ་རང་དོན་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཚུང་དུ་དང་། རང་རྒྱལ་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་
 ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རང་དོན་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་འབྲིང་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ།
 ཆེ་གསུམ་དང་བསྐྱལ་བ་བརྒྱལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
 རས་རང་རང་གི་བྱང་ཚུབ་མངོན་དུ་བྱེད། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་རྣམས་
 གཞན་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཚོགས་ཆེན་པོ་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བར་
 དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བྱང་ཚུབ་མངོན་དུ་བྱེད།

རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལྷག་མེད་དུ་སྤྱངན་ལས་
 འདས་པ་ན་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་
 པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་རྣམས་དང་པོར་འོག་མིན་དུ་ལོངས་སྤྱོད་
 སངས་རྒྱལ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་རྣམ་པའི་རིགས་འདྲ་
 རྒྱུན་མི་ཆད་པར་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྐྱལ་བ་དང་འཚོམ་པར་སྐྱལ་བ་སྤྲ་ཚོགས་
 ཀྱིས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་འདོད་པའི་སྲིད། ཐེག་པ་གསུམ་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པ་
 ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རིགས་སམ་ཁམས་མི་འདྲ་བ་གསུམ།

དེ་ལས་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ། དེ་ལས་སྐྱབ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ། དེ་ལས་འབྲས་
 བྱ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འཕྲོ་བ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་སྲིད། རྣམ་རྒྱུན་པ་ལྟར་ན། ཉན་རང་
 དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལྷག་མེད་དུ་སྲུ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་མི་
 འདོད་དེ། དེས་དེའི་ཆེ་སྲུག་ཀུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རིག་པ་ཅམ་རྒྱུན་ཆད་པར་འདོད་
 ཀྱང་། རིག་པ་ཅམ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བར་འདོད་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
 གཅིག་ཏུ་གྱུབ་པར་འདོད་དོ། །

དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་བཤའ་བ།

བཞི་པ་དོ་ལོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལུགས་བཤའ་བ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ།
 བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་དངོས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པའི་གང་ཟག་དེ། དོ་ལོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད།
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རྒྱུད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཡོད། གསུམ་པ་
 བེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་བཤའ་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་བཤའ་བའོ། །

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱབ་བཤའ། དུལ་དང་། དུལ་ཅན་གྱི་འདོད་
 ཚུལ། བདག་མེད་གྱི་འདོད་ཚུལ། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤའ་བ་དང་བདུན་ལས།
 དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྐོ་ནས་བདེན་དངོས་ཐ་སྙད་
 དུལ་མི་འདོད་པའི་དབྱ་མ་པ་དེ། རང་རྒྱུད་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོད་པར་སྐྱ་བའི་དབྱེ་མ་པ་དོན་གཅིག

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། མདོ་སྡེ་སྡོད་པའི་དབྱེ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་
 སྡོད་པའི་དབྱེ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཡོད། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེར་མདོ་སྡེ་པ་
 དང་སྡོལ་བསྐྱུན་ནས་སྐྱ་བའི་དབྱེ་མ་པ་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 པལ་ཆེར་སེམས་ཅམ་པ་དང་སྡོལ་བསྐྱུན་ནས་སྐྱ་བའི་དབྱེ་མ་པ་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་
 ཉིད། དང་པོའི་མཚན་གཞི་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་དང་། ཡེ་ཤེས་སྣང་པོ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
 པའི་མཚན་གཞི། ཞི་བ་འཚོ། སང་གོ་བཟང་པོ། ཀ་མ་ལ་ཤིང་ལ་དཔོན་སློབ་ལྟ་བུའོ། །
 གསུམ་པ་ནི། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཚོས་ཅན། བྲོད་ལ་དབྱེ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་ལེན་པའི་དབྱེ་མ་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྤྱིར།

བཞི་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམས་དོན་གཅིག འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ། འགོག་བདེན། འདས།
 མ་འོངས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤོ་མོ་རྣམས་མེད་དགག་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
 གཉིས་ཀར་འདོད། དོན་དམ་བདེན་པ། ཚོས་ཉིད། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤོ་མོ་རྣམས་
 དོན་གཅིག མདོ་སྡེ་སྡོད་པའི་དབྱེ་མ་པ་ལྟར་ན། གཞུགས་སོགས་དོན་ལྡ་ཤེས་པ་
 དང་ངོ་པོ་ཐ་དད་ཅིང་། རྣལ་ལྡན་ཆ་མེད་ལས་བརྩམས་པའི་རགས་པ་སྤི་དོན་དུ་འདོད།
 རྣལ་འབྱོར་སྡོད་པའི་དབྱེ་མ་པ་ལྟར་ན། གཞུགས་སོགས་དོན་ལྡ་རང་འཛིན་པའི་ཤེས་

བ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད།

ལྷ་བ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་དང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་
 བྱུག་ཏུ་འདོད། རྫོང་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྫོང་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ་མངོན་སུམ་
 ཚད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད། མདོ་སྤེ་སྦྱོད་པའི་དབྱུང་མ་བ་
 ལྟར་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་མི་འདོད། གཅིག་ཤོས་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་བཞི་ག་
 འདོད་ཅིང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣམ་འགྱུར་མངོན་སུམ་ལ་མ་འཇུག་བའི་
 ཤེས་བས་བྱུག། གཞན་གཉིས་ལ་འཇུག་མ་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད། མདོ་སེམས་
 གཉིས་ཀ་དང་རང་རྒྱུད་བ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྱལ་གྱི་ཤེས་བས་བྱུག་བ་
 དང་། དབྱུང་ཤེས་ལ་ཚད་མིན་གྱི་ཤེས་བས་བྱུག་བ་དང་། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཇུག་
 བའི་ཤེས་བ་ལ། ལོག་ཤེས་ཀྱིས་བྱུག་བ་དང་། ཚོས་དེ་ལ་འཇུག་ཤེས་ཡིན་ན། ཚོས་
 དེ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་བས་བྱུག་བ་དང་། རྗེས་དབག་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་ཡུལ་ལ་ཚད་
 མ་མ་ཡིན་བས་བྱུག་བ་སོགས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར།

བྱུག་བ་ནི། གང་ཟག་རྟོག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྦྱོང་བ་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་རགས་བ་དང་། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་སྤོང་འདོད། རྣམ་འགྱུར་སྦྱོད་པའི་དབྱུང་མ་བ་ལྟར་ན། གཟུགས་
 དང་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྦྱོང་བ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་
 བ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་བས་སྦྱོང་བ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤོང་འདོད་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་གཉེས་དགག་བྱའི་སློ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སློང་གཞིའི་
 སློ་ནས་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གང་ཟག་གི་སློང་དུ་དགག་བྱ་བ་དེན་གྱུ་བ་བཀག་
 བ་དེ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་སྤ་མོ་དང་། གཞི་གང་ཟག་གི་སློང་དུ་རང་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམས་
 ཡོད་དུ་གྱུ་བ་བ་བཀག་བ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་
 འཛིན་གཉེས་འཛིན་སྤངས་གྱི་སློ་ནས་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དམིགས་པའི་སློ་ནས་མ་ཡིན་
 ཏེ། གཞི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འཛིན་བ་དེ། ཚོས་གྱི་བདག་འཛིན་
 དང་། གཞི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་གྱུ་བ་པར་འཛིན་བ་
 དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ནི། རྣམས་འགྲོར་སློང་པའི་དབྱ་མ་བ་ལྟར་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་
 ཟག་གི་བྱུང་པར་རྣམས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་སྐྱིབ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ། བསྐྱོམ་བྱའི་
 གཙོ་བོ་ལྟ་བ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་སློ་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་
 རྣམས་གྱིས་རང་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་གྱུ་བ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་འཁོར་བཅས་
 སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེའི་གཉེན་པོར་གང་ཟག་རང་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་
 གྱུ་བ་པས་སློང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ལས་བྱང་ཚུབ་
 ཚུང་དུ་འཐོབ་པར་བྱེད། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་གྱིས་གཟུགས་དང་གཟུགས་
 འཛིན་པའི་ཚད་མ་རྣམས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེའི་
 གཉེན་པོར་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སློང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་

བོར་བྱས་པ་ལས་བྱང་རྒྱལ་འབྲིང་འཐོབ་པར་བྱེད། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་
 འཇིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེའི་གཉེན་པོར་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཉོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱོམ་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ལས་བྱང་
 རྒྱལ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མདོ་སྡེ་སྡོད་པའི་དབྱུ་མ་པ་ལྟར་ན།
 ཉན་རང་གཉེས་ཀྱི་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་དང་བསྐྱོམ་བའི་གཙོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། དེ་
 གཉེས་ཀས་ཉོན་སྐྱིབ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་མཚུངས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 བསྐྱོམ་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡང་མཚུངས་པའི་སྤྱིར།

འོན་ཀྱང་། དེ་གཉེས་ལ་འབྲས་བུ་དམན་མཚོག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུང་དང་ཡུན་རིང་སྤང་གི་དབང་གིས་
 ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མདོ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་གཉེས་
 དང་། དྲང་ངེས་ཀྱི་ཆ་གཉེས་སུ་འདོད་པ་སེམས་ཅམ་པ་དང་མཚུངས་ལ། མཚན་
 གཞི་མི་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅམ་པས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉེས་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་
 དང་། སྤྱི་མ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་འདོད། སྐབས་འདིར་འཁོར་ལོ་ཐོག་མཐའ་གཉེས་དྲང་
 དོན་གྱི་མདོ་དང་། བར་བ་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཆ་གཉེས་ཡོད་དེ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་
 ཁྱད་པར་སྐྱར་བ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། དེ་ལྟར་མ་སྐྱར་བའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་
 རྣམས་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། སྲར་ལྟར་བདུན་ལས། དང་
 བོ་ནི། གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐལ་འགྲུར་ཅམ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སློ་ནས་བདེན་དངོས་
 ཐ་སྙད་དུའང་མི་འདོད་པའི་དབུ་མ་བ་དེ། ཐལ་འགྲུར་བའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི།
 སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ། རྩ་གྲགས། ཞི་བ་ལྷ་ལྟ་བུའོ།།

གསུམ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ཚམ་ཅན། བྱོད་ལ་ཐལ་འགྲུར་
 བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྲུར་ཅམ་གྱིས་བྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱབ་
 བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བཞེ་བ། དུལ་
 གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། དུལ་དེ་ལ་སློབ་གྲུར་དང་། མངོན་གྲུར་གཉིས་ཡོད། ཉགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་དུལ་རྣམས་སློབ་གྲུར་དང་། ཚུར་མཐོང་རྣམས་གྱིས་
 ཉགས་ལ་མི་བརྟེན་བར་སློང་སློབས་གྱིས་ངེས་བྱས་པའི་དུལ་རྣམས་མངོན་གྲུར་དུ་
 འཛོག་དང་པོའི་མཚན་གཞི། སྐྱ་མི་ཉག་པ། སྐྱ་བདེན་སློང་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པའི་མཚན་གཞི། ལུམ་བ་དང་། ལུམ་བུ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། མངོན་སུམ་དང་།
 མངོན་གྲུར་དོན་གཅིག་ ཡང་དུལ་དེ་ལ། གུན་རྫོབ་བདེན་བ་དང་། དོན་དམ་བདེན་བ་
 གཉིས་ཡོད། ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་གང་ཞིག་ ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་
 ཀྱི་ཚད་མ་རང་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་བ། རང་ཉིད་གུན་རྫོབ་
 བདེན་བ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་དག་གུན་རྫོབ་དང་། ལོག་པའི་གུན་རྫོབ་

གཉིས་སུ་འབྲེད་མི་རིགས་ཏེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་མེད་པའི་སྲིར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ལོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིར། ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྲེད་རིགས་ཏེ།
 གཟུགས་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་དང་། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱུང་བཞིན་
 གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་སྲིར། འཇིག་
 རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། གཟུགས་བདེན་གྲུབ་
 དེ། དེ་ཡིན་པའི་སྲིར།

གཉིས་པ་ནི། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་གང་ཞིག མཐར་
 ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རང་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་བ།
 རང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་
 དང་འབྲེལ་བ། སྐབས་འདིར་འགོག་བདེན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་ཁྲུབ་པ་ཁས་ལེན་
 པའི་སྲིར།

ལྷ་པ། དུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། སྤང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་
 ང་ཅམ་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་ཅིང་། གང་ཟག་ལ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་
 ཁྲུབ། རྫོ་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྫོ་གཉིས་ཡོད། ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་
 མ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད། རང་རིག་མངོན་སུམ་མི་འདོད་ཅིང་།
 སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྲུབ། ཡིད་ཤེས་དང་རྣལ་

འགྲོར་མངོན་སུམ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གཉིས་ཡོད། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་རྟོག་
 བཅས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད། དང་པོའི་
 མཚན་གཞི། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། སྡོ་འཛིན་
 དབང་མངོན་གྱིས་བྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་སྡོ་པོ་དོན་མཐུན་དུ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་ལྟ་
 བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པའི་མཚན་གཞི། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ལ་
 བྱེད། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་འགྲོར་མངོན་
 སུམ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཉེ། མངོན་སུམ་དང་མངོན་གྱུར་དོན་
 གཅིག་པའི་སྤྱིར། དབྱུང་ཤེས་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ།

རྗེས་དཔག་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དཔེ་
 ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་ ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་བཞི་ཡོད། གྲགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་དང་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་གཉིས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་
 འདུ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བས་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་
 ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་
 གཞལ་བུ་རྟོགས་པས་ཁྲབ་སྟེ། རི་བོང་རུའི་དོན་སྤྱི་རི་བོང་རུ་འཛིན་རྟོག་པའི་གཞལ་
 བུ་དང་། སྐྱ་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པའི་གཞལ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དུག་པ། བདག་མེད་འདོད་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱི་
 ཐུབ་པའི་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་བདེན་པས་སྟོང་པ་

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་ལོར་འདོད། རྩལ་སྤྱོད་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་དང་།
 དེ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་།
 གདགས་གཞི་སྤྱང་པོ་བདེན་པས་སྟོང་བ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ལོར་འཛོག་པ་ཡིན་
 པའི་སྲིད། བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་གཞིའི་སྟོན་ས་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དགག་བྱའི་སྟོ་
 རས་མི་འབྱེད་དེ། གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་སྤྱོད་ལོར་དང་། གཞི་སྤྱང་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་
 ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ལོར་ཡིན་ནོ། །བདག་འཛིན་གཉིས་དམིགས་པའི་སྟོན་ས་འབྱེད་
 པ་ཡིན་གྱི། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྟོན་ས་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་
 རས་བདེན་གྲུབ་དུ་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། གདགས་གཞི་སྤྱང་
 སོགས་ལ་དམིགས་རས་བདེན་གྲུབ་དུ་འཛིན་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤྱོད་ལོར་འཛོག་
 པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

བདུན་པ། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤའ་པ་ལ། སྤང་བྱ་དང་། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་
 གཞག་དངོས་བཤའ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་འཛིན་སྤྱོད་རགས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་
 དང་། དེའི་དབང་གིས་སྤྱང་བའི་ཆགས་སོགས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཉོན་སྐྱིབ་དང་།
 གཙོ་བོར་ཐར་པ་འཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྐྱིབ་པར་འཛོག་ བདེན་འཛིན་གྱི་བག་
 ཆགས་དང་དེའི་དབང་གིས་སྤྱང་བའི་གཉིས་སྤྱང་འཁྲུལ་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྐྱིབ་
 དང་། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་འཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྐྱིབ་པར་འཛོག་

ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱོམ་བྱའི་ལྷ་བ་ལ་མཐོ་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་
མེད་དེ།

དེ་གསུམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤོ་མོ་བསྐྱོམ་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཉན་
རང་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་གཉིས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད།
བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་བག་ཆགས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད། ཉན་རང་དགྲ་
བཙེན་མཉམ་གཞག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་
པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་དང་། ཉན་རང་དགྲ་
བཙེན་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་
སྤྱིབ་སྤངས་པ་དང་། ས་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པ་དང་སྤྱི་
བཞི་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། །།

ཨོ་སྤྲེལ། རང་དང་གཞན་གྱི་སྲོལ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི། །རྩལ་དང་རྩལ་མིན་
འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་གཉེར། །གྲུབ་མཐའི་རྩལ་འདི་པར་དུ་བསྐྱུན་པ་ཡི། །རབ་
དཀར་དགེ་བའི་སྤང་བོ་བསྐྱོམས་པའི་མཐུས། །ཡང་དག་ལམ་ལ་གཞོལ་བའི་རིགས་
རྩལ་གྱིས། །ལོག་པར་སྤྱོད་པའི་ཉིང་འཁྲུལ་བྱང་འབྲིན་ཞིང་། །རྩལ་བསྐྱུན་ཡུན་རིང་

གསལ་བའི་སྐལ་བ་མཚོག། །འགྲོ་ཀུན་ཡིད་ཀྱི་དབྱིད་དུ་འཛིན་གྱུར་ཅིག། །ཅེས་པ་
 འདི་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཉིད་པར་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོན་སྦྲར་གནང་བའི་དགོ་བསྐྱེད་སློན་ཚིག་ཏུ། བད་དཀར་འཆང་བའི་མིང་
 འཛིན་ཤུགས་དགོ་སྦྱང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སློན་པའོ། །སའ་མཚན་ལོ། །།

དོན་བདུན་ཅུའི་རྣམ་གཞག།

༡༡། །རྗེ་བཙུན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ དོན་བདུན་ཅུའི་རྣམ་གཞག་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ན་མོ་གུ་རུ་རྩུ་རྩོ་ལ། །འདིར་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
 །གྱི་བཛྲོད་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་འཆད་པ་ལ། །ཐོག་མར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་
 །སྤྱན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་གྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་པ་ལ། །བྱད་ཚོས་གསུམ་
 །གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་སྤྱན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། །ཤེར་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། །དེ་
 །དང་འབྲས་བུ་ཤེར་སྤྱན་དོན་གཅིག་རྣམ་མཁུན་ཚོས་ཅན། །བྱད་ཚོས་གསུམ་དང་ལྡན་
 །ཉེ། །རྟོན་གྱི་བྱད་པར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། །རོ་བོའི་བྱད་པར་
 །གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། །དགག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་བྱད་པར་བདེན་སྟོང་སྐྱུ་
 །མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་སྐྱས་བཛྲོད་རིགས་གྱི་སྟོན་ས་དབྱེ་ན། །རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་སྤྱན། །གཞུང་
 །ཤེར་སྤྱན། །ལམ་ཤེར་སྤྱན། །འབྲས་བུ་ཤེར་སྤྱན་དང་བཞི་ཡོད། །དང་པོ་ནི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་
 །བྱ། །གཉིས་པ་ནི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལྟ་བུ། །གསུམ་པ་ནི་བྱད་སེམས་གྱི་
 །མཁུན་པ་ལྟ་བུ། །བཞི་པ་ནི་རྣམ་མཁུན་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། །བྱད་ཚོས་བཞིས་བྱད་

བར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། རྒྱང་
 ཚོས་བཞི་ནི་རྟེན་གྱི་རྒྱང་བར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། རོ་བོའི་
 རྒྱང་བར་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། རྣམ་པའི་རྒྱང་བར་གཉིས་སུ་མེད་པ། དགག་བྱ་དང་བྲལ་
 བའི་རྒྱང་བར་བདེན་སྟོང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ས་མཚམས་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོང་ན་ཡོད། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་
 སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་
 ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་གྱི་
 ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

རྣམ་མཁུན་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཚེས་བཅུ་བཤའ་བ།

རྣམ་ཀུན་མཁུན་ཉིད་ཅེས་བ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཚེས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས། རྣམ་མཁུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་མཁུན་པ་དོན་གཅིག་ དབྱེ་ན། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་
 མཁུན་པའི་རྣམ་མཁུན་དང་། རྒྱ་འབྲས་གྱི་གཙོ་བོ་དོན་བདུན་ཅུ་མཁུན་པའི་རྣམ་
 མཁུན་གཉིས་ཡོད། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཅེས་
 བ་ལ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། ལམ་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྲིན་པ་དོན་གཅིག་། དབྱེ་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་
 པའི་ལམ་ཤེས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
 ལམ་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་
 གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །ཅེས་པ་ལ།

རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
 པ་དེ། གཞི་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་
 འཕགས་རྒྱུད་གྱི་མཁྲིན་པ་དོན་གཅིག་། དབྱེ་ན་འབྲས་ལུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས།
 འབྲས་ལུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས། མི་མཐུན་སྲོགས་གྱི་གཞི་ཤེས། གཉན་པོ་སྲོགས་
 གྱི་གཞི་ཤེས་དང་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་འཕགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད།
 རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ལ།

མཁྲིན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱོམས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་ཟེན་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་དེ། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་བྱང་སེམས་
 གྱི་མཁྲིན་པ་དོན་གཅིག་། དབྱེ་ན། བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། ཅེ་མོར་བྱིན་དང་ཞེས་པ་ལ།
 མཁྲིན་གསུམ་བསྐྱུས་སྐྱོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་
 གྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་དེ། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འཇུག་

གྲུབ་དོན་གཅིག་ དབྱེ་ན། སྐྱོར་ལམ་ཅེ་སྐྱོར། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྐྱོར། སྐྱོམ་ལམ་ཅེ་
 སྐྱོར། བར་ཚད་མེད་པའི་ཅེ་སྐྱོར་དང་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་
 འོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། མཐར་གྱིས་པ། །རྣམ་གསུམ་རྣམ་བརྩ་ཞེས་པ་ལ།
 མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་
 བསྐྱེམས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། མཐར་གྱིས་སྐྱོར་
 བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་པར་སྤྱོད་དུག་གི་མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བ་དུག རེས་བྲན་དུག་གི་
 མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བ་དུག དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བ་གཅིག་དང་བརྩ་
 གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྲོ་ལོགས་རྩོད་
 ཚད་ན་ཡོད།

གླུ་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཚུབ། །ཅེས་པ་ལ། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག གླུ་ཅིག་མའི་སྐྱོར་
 བའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག་ དབྱེ་ན། རྣམ་པར་སྤྱོད་པའི་
 གླུ་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ། རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་མིན་པའི་གླུ་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ། མཚན་ཉིད་
 མེད་པའི་གླུ་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་གླུ་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་དང་བཞི་
 ཡོད། ས་མཚམས་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ནར་ཡོད།

ཚོས་གྱི་སྐྱེད་དང་དེ་རྣམ་བརྒྱད། །ཅེས་པ་ལ། རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྲུབ་
 བའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱེམས་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག

འབྲས་བུ་ཚེས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་དོན་གཅིག་ དབྱེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་
 སྐྱུ་ ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱུ་ ལོངས་སྐྱུ་ སྐྱུ་སྐྱུ་དང་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ས་ཁོ་ནར་ཡོད། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཞེས་པ་ལ། རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་བའི་གཞན་
 དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱང་ཞིང་།
 ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོར་གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རབ་དུ་སྤེ་བའི་
 ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཁྱད་པར་ཅན་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་རོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྒོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འཇུག་པ་སེམས་
 བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད། དཔེ་གྲོགས་ཚེས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ས་ལྟ་བུའི་སེམས་
 བསྐྱེད། གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ལྷ་བ་ཚེས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། མེ་ལྟ་
 བུའི་སེམས་བསྐྱེད། གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རིན་པོ་ཆའི་འབྲུང་གནས་ལྟ་
 བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རི་
 ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སྤོན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཉི་མ་ལྟ་བུའི་
 སེམས་བསྐྱེད། ཚེས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱངས་སྤོན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་
 སེམས་བསྐྱེད། བང་མཛོད་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད།
 བཞོན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བཀོད་མའི་ཆུ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སྐྱ་སྤོན་པ་ལྟ་

བྱུང་སེམས་བསྐྱེད། ལྷ་བོའི་རྒྱན་ལྷ་བྱུང་སེམས་བསྐྱེད། སྤྲིན་ལྷ་བྱུང་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ས་གསུམ་ལྷ་བ་མེ།། གཉེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་
 གནས་མཚོ། །དོ་རྗེ་རི་སྤོན་བཤེས་གཉེན་དང་། །ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་ཉི་མ་སྤྲུ། །རྒྱལ་
 སོ་མཚོད་དང་ལམ་སོ་ཆེ། །བཞོན་བ་བཀོད་མའི་ལྷ་དང་ནི། །སྤྲེན་ལྷ་ལྷ་བོ་སྤྲིན་རྣམས་
 གྱིས། །རྣམ་བཤེ་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

གདམས་ངག་དང་ཞེས་བཤེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་
 རོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཚན་
 ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་འདོམས་པའི་གདགས་ངག་དང་།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་གཉིས་ཡོད།

འདོམས་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། སྤྱུབ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་
 གདམས་ངག་ དམིགས་ལུལ་བདེན་བ་བཞི་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ ཉེན་
 དཀོན་མཚོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ མ་ཞེན་པའི་བཙོན་འགྲུས་ལ་
 འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བའི་བཙོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པའི་
 གདམས་ངག་ ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བཙོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་
 ངག་ འཕེ་སྤྲུན། ལྷའི་སྤྲུན། ཤེས་རབ་གྱི་སྤྲུན། ཚོས་གྱི་སྤྲུན། སངས་རྒྱས་གྱི་སྤྲུན་
 ཉེ་སྤྲུན་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ ལྷ་འབྲུལ་གྱི་མདོན་ཤེས། ལྷའི་རྣ་བའི་

མངོན་ཤེས། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས། སྣོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་
 མངོན་ཤེས། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས། ཟག་པ་བྲད་པའི་མངོན་ཤེས་ཉེ་མངོན་ཤེས་
 འུག་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ མཐོང་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ སྒྲོམ་
 ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དང་བཅུ་ཡོད་དེ། སྐྱབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་
 བློ། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཚོག་གསུམ། །མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་།
 །ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །སྐྱུན་ལྡ་དང་ནི་མངོན་ཤེས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་འུག་
 དང་མཐོང་ལམ་དང་། །སྒྲོམ་ཞེས་བྲ་ལ་གདམས་ངག་ནི། །བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཤེས་
 པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། དེས་འབྱེད་
 ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། །ཞེས་པ་ལ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་
 མངོན་རྫོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་ཤིང་། བདེན་པ་མངོན་རྫོགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཛིན་ཉེན་པའི་ལམ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་
 དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དོན་གཅིག་ དབྱེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་བོད།
 ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཚོས་མཚོག་དང་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཁོ་
 བར་ཡོད།

སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་བ། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །ཞེས་པ་ལ།
 བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་

བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན། བརྟེན་ཚོས་སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཚོས་ཉིད་བཅུ་གསུམ་ཡོད། སྐྱབ་པ་
བཅུ་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་སློམ་ལམ་གཉིས་ཏེ་རྟོགས་པའི་ཚོས་དྲུག་དང་། གཉེན་པོའི་སྐྱབ་པ། སློང་
བའི་སྐྱབ་པ། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་སྐྱབ་པ། །ཤེས་རབ་སྣང་བཅེར་བཅས་
པའི་སྐྱབ་པ། སློབ་མ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྐྱབ་པ། གཞན་དོན་གོ་རིམ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱབ་
པ། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཏེ།

རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཚོས་དྲུག་དང་། །གཉེན་པོ་དང་ནི་སློང་བ་དང་། །དེ་དག་ཡོངས་
སུ་གཏུགས་པ་དང་། །ཤེས་རབ་སྣང་བཅེར་བཅས་པ་དང་། །སློབ་མ་ཐུན་མོང་མིན་
ཉིད་དང་། །གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་དང་། །ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར། །འཇུག་
པའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

དམིགས་པ་དག་དང་ཞེས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པས་སློ་འདོགས་གཙོད་པར་
བྱ་བའི་གཞི། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཤེས་བྱ་དོན་
གཅིག་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དགོ་བ། མི་དགོ་བ། ལུང་མ་བསྟན། འཇིག་རྟེན་པའི་སྤང་པོ་
ལྷ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་

ལ། ཟག་མེད་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི། འདུ་བྱས་ཁམས་གསུམ། འདུས་མ་བྱས་དེ་
 བཞིན་ཉིད། སྤུན་མོང་བ་བསམ་གཏན་བཞི། སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྤུབ་པའི་སྟོབས་བཅུ་
 སྟེ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དམིགས་པ་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཡང་དགོ་
 ལ་སོགས་པ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྫོགས་པ་དང་། །གང་དག་འཇིག་རྟེན་འདས་
 འདོད་དང་། །ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཚོས་དང་། །གང་དག་འདུས་བྱས་འདུས་མ་
 བྱས། །སྟོབས་མ་སྤུན་མོང་ཚོས་རྣམས་དང་། །གང་དག་སྤུབ་པའི་སྤུན་མོང་མིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ས་མཚམས་གཞི་གྲུབ་ཚད་གྱི་སྟེང་ན་ཡོད། ཚེད་དང་ནི་ཞེས་པ་ལ། གང་གི་
 ཚེད་དུ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཚེད་དུ་བྱ་
 བའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་དོན་གཅིག དབྱེ་ན། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ།
 སྟོང་བ་ཆེན་པོ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཀུན་མཚོག་ཉིད་
 སེམས་དང་། །སྟོང་དང་རྫོགས་དང་གསུམ་པོ་ལ། །ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རང་འབྱུང་གི་
 །ཚེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། ལོ་ཆ་ཞེས་པ་ལ། སྤྱིན་སོགས་
 བར་སྤྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཚང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པར་འདོད་
 པའི་བསམ་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ལོ་སྐྱབ་གྱི་
 མཚན་ཉིད། དེ་དང་བྱང་སེམས་གྱི་མཁྲེན་པ་དོན་གཅིག དབྱེ་ན། སྤྱིན་པའི་ལོ་སྐྱབ་

ལྷག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གོ་སྐྱབ་ལྷག་བཟོད་པའི་གོ་སྐྱབ་ལྷག་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་གོ་སྐྱབ་
 ལྷག་བསམ་གཏན་གྱི་གོ་སྐྱབ་ལྷག་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྐྱབ་ལྷག་དང་སུམ་ཅུ་ཅ་ལྷག་
 ཡོད་དེ། དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། །རྣམ་པ་ལྷག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཡི། །གོ་ཚའི་སྐྱབ་
 པ་གང་ཡིན་དེ། །ལྷག་ཚོན་ལྷག་གིས་ངི་བཞིན་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། །འཇུག་
 པའི་བྱ་བ་དང་ཞེས་པ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཅི་རིགས་པ་སྦྱོར་
 བ་བཙོན་འགྲུས་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་སྐོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འཁྱོར་དེ། །འཇུག་སྐྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་
 འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། སྦྱིན་སོགས་པར་སྦྱིན་ལྷག་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། མཐོང་ལམ་
 སྐོམ་ལམ་མི་སྐོབ་ལམ་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། བྱམས་སོགས་ཚད་
 མེད་བཞི་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། དམིགས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་
 པ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། ཚེད་དུ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་
 སྐྱབ་པ། མངོན་ཤེས་ལྷག་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཉིད་ལ་
 འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་དང་དགུ་ཡོད་དེ།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་། །ལམ་དང་བྱམས་ལ་སོགས་
 པ་དང་། །དམིགས་པ་མེད་དང་ལྡན་པ་དང་། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་།
 །ཚེད་དུ་བྱ་དང་མངོན་ཤེས་ལྷག་ །རྣམ་ཀུན་མཁྲེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཇུག་པའི་སྐྱབ་

བ་ཐེག་ཆེན་ལ། །འདྲི་བ་བ་ཡིན་བར་ཤེས་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྱིད། ས་
མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་དོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ཚོགས་ནི་ཞེས་པ་ལ། ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སྐོ་ནས་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྐྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་འབྲིང་མན་ཆད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབགས་ཤིང་། རང་
འབྲས་བུ་ཆེན་འབྲིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ཚོགས་སྐྱབ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ། སྤྱིན་པའི་ཚོགས་སྐྱབ། ཚུལ་
ཞེས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ། བཟོད་པའི་ཚོགས་སྐྱབ། བཙོན་འགྲུས་གྱི་ཚོགས་སྐྱབ།
བསམ་གཏུན་གྱི་ཚོགས་སྐྱབ། ཤེས་རབ་གྱི་ཚོགས་སྐྱབ། ཞེ་གནས་གྱི་ཚོགས་སྐྱབ།
སྤྲུག་མཐོང་གི་ཚོགས་སྐྱབ། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་སྐྱབ། ཐབས་མཁས་
གྱི་ཚོགས་སྐྱབ། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་སྐྱབ། བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་སྐྱབ། ལམ་གྱི་
ཚོགས་སྐྱབ། གཟུངས་གྱི་ཚོགས་སྐྱབ། སའི་ཚོགས་སྐྱབ། གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་
དང་བརྩ་བདུན་ཡོད་དེ།

བརྩེ་དང་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་དུག །ཞེ་གནས་སྤྲུག་མཐོང་བཅས་པ་དང་། །ཟུང་
དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གང་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་དང་། །ཡེ་ཤེས་དང་ནི་
བསོད་ནམས་དང་། །ལམ་དང་གཟུངས་དང་ས་བརྩ་དང་། །གཉེན་པོ་ཚོགས་གྱི་སྐྱབ་
པ་ཡི། །རིམ་བ་ཡིན་བར་ཤེས་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྱིད། ས་མཚམས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

དེས་བར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། །ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། ། ཅེས་པ་
 ལ། རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་བྱ་བར་དེས་བར་འབྱེན་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། དེས་
 འབྱུང་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། མཉམ་
 པ་ཉིད་ཀྱི་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། འབད་
 མེད་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་དེས་
 འབྱུང་སྐྱབ་པ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཐོབ་པའི་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དེས་བར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་
 དང་བརྒྱད་ཡོད་དེ།

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་དང་། །མཐའ་
 ལས་འདས་པར་དེས་འབྱུང་དང་། །ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་དེས་འབྱུང་དང་། །རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། །ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དེས་འབྱུང་སྟེ། །རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་འདི། །དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ས་
 མཚམས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད།

ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་བརྩ་གཅིག་བཤའ་བ།

མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། །ཞེས་པ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དོ་བོ་
 འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་སྣོད་རྗེ་ཆེན་པོས་བེན་པའི་ཡོན་ཏན་

ལྷན་པར་ཅན་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་
 ཡན་ལག་ཏུ་གྲུར་བའི་གོགས་མངོན་བའི་ང་རྒྱལ་མངོན་དུ་གྲུར་བ་དང་བྲལ་བ། ཉེར་
 ལེན་ཐེག་བ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་བ། མཐུན་རྐྱེན་བྱང་ཚུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
 བ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་ལྡོ་ཡོད་དེ། ལྷ་རྣམས་རུང་
 བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །འོད་ཀྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་དང་། །ཡུལ་ངེས་བ་དང་ལྲབ་བ་
 དང་། །རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཚན་མས་ཐེག་བ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་བ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
 ར་ཡོད། སློབ་མ་ཞེས་བ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 གསུམ་ཀྱིས་ཟེན་བའི་སློ་ནས་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་
 ཕྱིར་དུ་ཤེས་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
 པའི་མཐུན་བ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཐུན་བ་དོན་གཅིག་དེ་
 ལ་དབྱེ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
 དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་
 ཡོད། ས་མཚན་མས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ར་ཡོད།

བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་། ཞེས་བ་ལ། ལྷན་ཚོས་གསུམ་ཀྱིས་ཟེན་བའི་སློ་ནས་
 གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་བར་བྱ་བའི་མངོན་

རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་
ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དོན་གཅིག

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་
ལམ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་གཉིས་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
ན་ཡོད། འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི། བན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་
བ་ལ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་དང་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཁོ་རྒྱུ་ཡོད། བྱེད་བ་
དང་ནི། ཞེས་བ་ལ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་
སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བན་ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད།
དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱག་ཡོད་དེ། སེམས་རང་དབང་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཀུན་ནས་ཞི་བ་དང་།
སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། ལྷག་

བསྐྱེད་ཀྱི་གཞོན་པས་ནམ་ཡང་བརྗེ་བ་མེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་དང་
 ལྷན་པ་དང་། ཉེན་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ས་སྤྱོད་ས་མཚོན་
 ཉེན་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་རྣམས་སྲུ་ཡིད་པའི་སྤྱིར། གྲུབ་ནས་ཞི་དང་
 ཐམས་ཅད་ལ། །བདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་དང་། །གཞོན་པས་བརྗེ་བ་མེད་ཉིད་
 དང་། །བྱང་ཆུབ་དང་ཞི་ཉེན་མཚོན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ས་མཚོས་ས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་
 རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། མོས་པ་དང་ཞེས་པ་ལ། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་
 སྲུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཉོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མོས་པ་སྒྲོམ་
 ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་རྩ་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ། གཉིས་
 དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ། གཞན་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད།

ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་
 གསུམ་སྟེ་དགུ་ཡོད། ཉིང་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། དགུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱང་འབྲིང་
 ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་ཉེར་བདུན་ཡོད་དེ། མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི། །རང་གཞན་
 དོན་དང་གཞན་དོན་དང་། །རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་
 པོ་སྟེ། །སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །རྒྱང་དུའི་རྒྱང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །དེ་
 ཡང་རྣམ་གསུམ་དེ་ལྟར་ན། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།
 ས་མཚོས་ས་དང་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའ་བར་ན་ཡོད། བསྟོད་དང་བཀྱར་དང་བསྐྱེད་ས་

བ་དང་། །ཞེས་བ་ལ། རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྲུབ་བའི་མོས་བ་སྐྱོམ་ལམ་སྐྱོམ་
 སྐྱོབས་གྱིས་ཐོབ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ། མོས་བ་སྐྱོམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་མཚན་ཉིད།
 དེ་ལ་དབྱེ་ན་བསྟོད་བ་དགུ བཀུར་བ་དགུ བསྐྱུགས་བ་དགུ་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་མ་
 རོལ་སྤྱོད་བ་ལ། །མོས་བའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི། །དགུ་ཚན་གསུམ་གྱིས་
 བསྟོད་བ་དང་། །བཀུར་བ་དང་ནི་བསྐྱུགས་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་བའི་སྤྱིར།
 ས་མཚན་མོས་བ་སྐྱོམ་ལམ་བསྐྱོམས་བའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་བ་ནས་སངས་རྒྱས་
 གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

བསྟོ་དང་ཞེས་བ་ལ། རང་གཞན་གང་རུང་གི་དགོ་ཅ་རྫོགས་བའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་
 ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་བའི་སྐྱ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འདྲིན་བའི་རྟོག་བ་དང་བཅས་
 བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། བསྟོ་བ་སྐྱོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསྟོ་བ་ཁྱད་བར་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་
 སྐྱོམ་ལམ། མི་དམིགས་བའི་རྣམ་བ་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྐྱོམ་ལམ། སྤྱོད་ཅི་
 མ་ལོག་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྐྱོམ་ལམ། དབེན་བའི་མིང་ཅན་
 གྱི་བསྟོ་བ་སྐྱོམ་ལམ། སངས་རྒྱས་གྱི་བསོད་ནམས་གྱི་རང་བཞིན་དྲན་བའི་མིང་ཅན་
 གྱི་བསྟོ་བ་སྐྱོམ་ལམ། ཐབས་མཁས་དང་བཅས་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྐྱོམ་ལམ།
 མཚན་མ་མེད་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྐྱོམ་ལམ། སངས་རྒྱས་གྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
 བའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྐྱོམ་ལམ། ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་བའི་མིང་ཅན་གྱི་

བསྐྱོ་བ་སྐྱོམ་ལམ། བསྐྱོ་བ་ཚུང་དུའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྐྱོ་བ་སྐྱོམ་ལམ། བསྐྱོ་བ་འབྲིང་གི་
 མིང་ཅན་གྱི་བསྐྱོ་བ་སྐྱོམ་ལམ། བསྐྱོ་བ་ཆེན་པོའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྐྱོ་བ་སྐྱོམ་ལམ་དང་
 བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། །ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བ་བྱུང་བར་ཅན། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཚོག་ཡིན་ནོ།
 །དེ་ནི་མི་དམིགས་རྣམ་པ་ཅན། །སྤྱིར་ཅི་མ་ལོག་མཚན་ཉིད་དོ། །དབེན་དང་སངས་
 རྒྱས་བསོད་ནམས་ཚོགས། །རང་བཞིན་དཔེ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཐབས་བཅས་
 མཚན་མ་མེད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། །ཁམས་གསུམ་གཏོགས་
 བ་མ་ཡིན་དང་། །ཚུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི། །བསྐྱོ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་པོ།
 །བསོད་ནམས་ཆེ་འབྲུང་བདག་ཉིད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ས་མཚམས་ས་
 དང་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྣ་མེད་དག །ཅེས་པ་ལ་རང་གཞན་གང་
 རུང་གི་དགོ་ཅ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱོ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་
 བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྐྱོམ་ལམ་གྱི་མཚན་
 ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་གི་དགོ་ཅ་ལ་དགའ་བ་སྐྱོམ་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྐྱོམ་ལམ་
 དང་། གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་ལ་དགའ་བ་སྐྱོམ་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྐྱོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་དེ།

ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། །དགོ་བའི་ཅ་ལ་ཡི་རང་བ། །རྗེས་སུ་ཡི་
 རང་ཡིད་བྱེད་པ། །སྐྱོམ་པ་ཡིན་པར་འདྲི་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ས་
 མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

སྐྱབ་དང་ཞེས་པ་ལ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་
 ཞིག རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་བའི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་དེ།
 སྐྱབ་པ་སློམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རྣམ་དག་སློམ་ལམ་དོན་གཅིག དབྱེ་ན། རོ་
 བོས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་སློམ་ལམ། འབྲས་བུ་མཚོག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
 པའི་སྐྱབ་པ་སློམ་ལམ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་སློམ་ལམ། གནས་
 སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་སློམ་ལམ། དོན་ཆེན་པོ་མཐར་
 ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲས་བུ་ས་ཡི་སྐྱབ་པ་སློམ་ལམ་དང་ལྔ་ཡོད་དེ།

དེ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད་མཚོག་ཉིད། །ཀུན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད། །ཚོས་རྣམས་
 དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི། །གཏོད་བར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
 བྱིད། ས་མཚོམས་ས་དང་པོ་ནས་ས་བཟུ་པའི་བར་ན་ཡོད།

ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་སློམ་པའི་ལམ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤའ། །ཅེས་པ་ལ། ཟག་པ་མེད་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་བའི་སྐྱབས་པ་
 མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་དེ། རྣམ་དག་སློམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་
 བ། ལྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ས་དགའའི་རྣམ་དག་སློམ་ལམ་དགའ་ཡོད།

ས་དགའ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཆེན་པོ་ལ་སོགས་ཅི་མ་ཡི། །གཉེན་པོ་རྣམ་དུ་འི་
 རྣམ་དུ་ལ། །སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད། ས་མཚོམས་

ས་དང་པོ་ནས་ས་བརྒྱ་བའི་བར་ན་ཡོད།

གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་དགུ་བཤའ་བ།

ཤེས་བས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །ཞེས་བ་ལ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲིད་མཐའ་
 འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་བ་དེ།
 ཤེས་བས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དོན་གཅིག དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
 པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ། ལྟོས་ལམ། མི་སྟོབ་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

སྣང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། །ཞེས་བ་ལ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞི་
 མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་བ་
 དེ། སྣང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཐབས་ཁྲུང་བར་
 ཅན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་བ་དོན་གཅིག དེ་
 ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ། ལྟོས་
 ལམ། མི་སྟོབ་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། །ཞེས་བ་ལ། གཞི་
 ཤེས་གང་ཞིག་སྣང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འདོན་གྱིས་བཅིངས་བ་དེ། འབྲས་

ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
 དོན་གཅིག་ས་མཚམས་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་
 ཀྱི་བར་ན་ཡོད། ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །ཅེས་བ་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་ཉོགས་
 རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་བ་གང་ཞིག་སྒྲིང་རྗེ་
 ཆེན་པོ་དང་སྒྲིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་བ་དེ། འབྲས་
 ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་
 གཅིག་ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

མི་མཐུན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་ཁྲུང་བར་
 ཅན་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་
 དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པའི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག་ས་
 མཚམས་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད།
 གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཐེག་དམན་གྱི་ཉོགས་རིགས་སུ་
 གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་བ་གང་ཞིག ཐབས་ཤེས་ཁྲུང་བར་
 ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟེན་བ་དེ། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་
 ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག་

ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།
 སྒྲིང་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྲུང་བར་

ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྤྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་བར་ལ་
 སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་གང་རུང་གི་གཉེན་པོར་སྐྱོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་
 དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
 དབྱེ་ན། བྱུང་གཞི་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། བྱུང་ཚོས་མི་
 ཉལ་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཉེན་དུ་མ་རྫོགས་པ་དང་
 རབ་ཏུ་རྫོགས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་
 ལ་གནས་ནས་བདེན་ཞེན་གྱི་སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། ལས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་པོ་བྱ་
 བ་འབྲས་བུ་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་མི་འགྱུར་བའི་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། དོན་
 དམ་པར་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ལ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། ཚེད་དུ་བྱ་བ་དཀའ་བ། སྦྱོར་བ་
 བྱ་དཀའ་བ། ལས་བྱ་དཀའ་བ་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། སྐལ་བ་ཇི་
 བཞིན་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། གཞན་
 ལ་རག་ལས་པ་མེད་པ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། ཤེས་བྱེད་དཔའི་སྐྱོ་ནས་
 སྤང་བ་རྣམ་བདུན་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་བཅུ་ཡོད་དེ།

གཟུགས་སོགས་དེ་མི་ཉལ་སོགས་དང་། །དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང་།
 །དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་ལ། །སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། །མི་འགྱུར་བྱེད་པོ་
 མེད་ཉིད་དང་། །བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་སྦྱོར་བ་དང་། །སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་འབྲས་བུ་
 ཐོབ་པས། །འབྲས་ཡོད་འདོད་པ་དེ་དང་ནི། །གཞན་ལ་རག་ལས་མིན་གང་དང་། །སྤང་བ་

རྣམ་བཏུན་ཤེས་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་
 ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། ཆེད་དུ་བྱ་དཀའ་བ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་དོན་
 དམ་པར་ཆེད་དུ་བྱ་བར་མ་དམིགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་
 དཀའ་བའོ།།

སྒྲིབ་བ་བྱ་དཀའ་བ་ནི། རྒྱ་ལམ་ཤེས་དོན་དམ་པར་མ་དམིགས་ཀྱང་། ཐ་སྙད་
 དུ་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྒྱུའི་སྒྲིབ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་དཀའ་བའོ། ། ལས་བྱ་དཀའ་བ་ནི།
 གཞི་ཤེས་དོན་དམ་པར་མ་དམིགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་
 པའི་ཐབས་གྱི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་དཀའ་བའོ།། ལྷང་བ་རྣམ་བ་བཏུན་
 གྱི་ཤེས་བྱེད་དཔེ་དང་བཅས་པ་འགོད་པ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདི་
 རྣམས་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། མངོན་ཞེན་གྱི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
 བའི་སྣང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་བཞིན། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཅན་དང་
 གསལ་བ་འདྲ་བ་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་གཉིས་པོ་ཚོགས་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 ན་སྐྱེ་མ་བཞིན། བདེན་པར་ཡོད་པར་འགལ་བས་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 སླིག་རྒྱ་བཞིན། རྒྱུན་ལ་རག་ལས་བས་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱ་བརྟན་
 བཞིན། བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་གྱི་རྣམ་པ་ལས་མ་འཕོས་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། བདེན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟེན་མེད་པས་སྣང་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱི་བའི་གྲོང་ཁྲིམ་བཞིན། བྱེད་པ་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས་

སྣང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་སྤྲུལ་བ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད་ཞེས་
 པའི་སྐབས་སུ། གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་མཚོན་དང་། དུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་
 ཞེན་འགོག་པའི་ལེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ལེས་གྱི་
 སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་
 གཟུགས་སོགས་གྱི་ངོ་སོ་ལ་བདེན་པར་རྫོམ་བ་མེད་པའི་སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད། དེའི་
 མཚན་མཚོན་ལ་བདེན་པར་རྫོམ་བ་མེད་པའི་སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད། དེའི་དབྱེ་བ་ལ་
 བདེན་པར་རྫོམ་བ་མེད་པའི་སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད། དེའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་པར་
 རྫོམ་བ་མེད་པའི་སྦྱར་བའི་མཉམ་ཉིད་དང་བཞི་ཡོད་དེ། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་རྫོམ་
 མེད་པ། །རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་
 ཚེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲ་ཀུན་ལེས་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་
 པའི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྦྱོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཐེག་ཚེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཚེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཚེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་ལེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་སོ་སོ་ལ་ཚོས་
 ལེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཚོས་ལེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ལེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་
 ལེས་པ་དང་བཞི་ཡོད། ལྷན་བསྡུལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཚོས་ལེས་རྗེས་སུ་ལེས་

བ་དང་། །བཟོད་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་བདག་ཉིད་འདི། །ཀུན་ཤེས་ཚུལ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཁོ་རྣམ་ཡོད།

རྣམ་རྗོགས་སྦྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཚོས་བརྩུ་གཅིག་བཤད་པ།

རྣམ་བཤེས་པའི་སྐྱབས་སུ་རང་གི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་འཛོམས་ལུས་པའི་མཐུན་བ་
དེ། སྐྱབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཉེན་པོ་སྦྱོགས་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་
ན། གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ། ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ། རྣམ་མཐུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དང་
གསུམ་ཡོད་དེ། གཞི་ཤེས་བ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །རྣམ་བཤེས་བྱ་མཚོན་ཉིད་དེ། །
ཀུན་མཐུན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་སྤྱིར། །དེ་ནི་རྣམ་བཤེས་སུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར།

གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བྱེ་ན། ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། མེད་པའི་རྣམ་བཤེས་
མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པའི་བར་བདེན་བ་དང་སོ་གསུམ་ལ་བཞི་བཞི་དང་། ལམ་བདེན་ལ་
བཏེན་པའི་གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མེད་པའི་རྣམ་བཤེས་
བརྩུང་སྟེ། །མི་གཡོ་བ་ཡི་རྣམ་པའི་བར། །བདེན་བ་སོ་སོ་ལ་བཞི་དང་། །ལམ་ལ་
དེ་ནི་བཅོ་ལྔ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་དབྱེ་ན་
སུམ་ཅུ་ཅུ་བཤད་དེ། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་བདེན་དང་འབྲས་བུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་
འགོག་པའི་བདེན་བཤེས་ལ་བཏེན་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། བརྒྱད་

དང་། བདུན་དང་། ལྷ་དང་། བཅུ་དྲུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྱུག་
བསྐལ་དང་། །འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །དེ་དག་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་ནི། །ལྷ་
དང་བཅུ་དྲུག་ཅེས་བསྒྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲན་པ་
ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་རྣམས། །ལམ་གྱི་བདེན་
པའི་རྗེས་མཐུན་པར། །ཀུན་མཁྲིན་གསུམ་དུ་སྤྱེ་བས་ན། །སྟོབ་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབའ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་ཏེ། །སུམ་ཅུ་བདུན་དང་སུམ་ཅུ་བཞི།
།སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་
ཅ་བདུན་ཡང་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་འབགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་
པའི་ལམ་ལ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་སྟོང་བ་
བཞི། ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྟོང་བའི་ལམ་ལ་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་རྟེན་པ་བཞི། མངོན་པར་
རྟོགས་པར་སྟོང་བའི་ལམ་ལ་དབང་པོ་ལྷ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་
ལ་སྟོབས་ལྷ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན། དེས་པར་

འབྲིན་པའི་ལམ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར།

འབྲིན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ཡོད་དེ། ལུས་འབྲིན་པ་ཉེར་གཞག་ ཚོར་བ་འབྲིན་པ་ཉེར་གཞག་ སེམས་འབྲིན་པ་ཉེར་གཞག་ ཚོས་འབྲིན་པ་ཉེར་གཞག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་དག་སྦོང་བ་བཞི་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བ་མ་སྦྱེས་པ་མི་སྦྱེད་པའི་ཡང་དག་སྦོང་བ། སྦྱེས་པ་སྦོང་བའི་ཡང་དག་སྦོང་བ། དགེ་བ་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པའི་ཡང་དག་སྦོང་བ། སྦྱེས་པ་སྦྱེས་པའི་ཡང་དག་སྦོང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

རྩལ་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། འདུན་པའི་རྩལ་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ལ། བཙུན་འགྲུས་གྱི་རྩལ་ལྡན་གྱི་རྩལ་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ལ། སེམས་པའི་རྩལ་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ལ། དཔྱོད་པའི་རྩལ་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ལ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

དབང་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ། དད་པའི་དབང་པོ། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ། འབྲིན་པའི་དབང་པོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

སྦྱོབས་ལྔ་ཡོད་དེ། དད་པའི་སྦྱོབས། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་སྦྱོབས། འབྲིན་པའི་སྦྱོབས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱོབས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ཡོད་དེ། འབྲིན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྲེད་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ བཙུན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ ཤེས་རབ་སྦྱངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ བཏང་

སྦྱོམས་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ། ཡང་དག་
པའི་རྟོག་པ། ཡང་དག་པའི་ངག། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ། ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ།
ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ། ཡང་དག་པའི་བྱ་བ། ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་འཕགས་
པའི་ལམ་ཡན་ལག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་ལ་ཡོད་པ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི་ཡང་ཡོད་དེ།

སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ལམ་གསུམ། སྤྱལ་པའི་ལམ་
གསུམ། མཐོང་ཚོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་ལྟ། འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
དགུ། སྦྱོང་ལམ་གྱི་རིགས་འབྲ་སྤྱི་མ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་བཙུ་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཉེན་པོའི་ལམ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་སྐོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བ་གསུམ་ཡོད་
པའི་སྤྱིར། སྤྱལ་པའི་ལམ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཞུགས་ཅན་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར།
གཞུགས་མེད་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གཤམ་སེལ་སྤྱུག་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་
སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

མཐོང་ཚོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་ལྟ་ཡོད་དེ། ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་
པའི་ལམ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྦྱོམས་འཇུག་བཞི་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་སྤྱིར།

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་སྐྱེས་བཞེད་རིགས་ལ་དགུ་ཡོད་དེ།
 འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྣོམས་འཇུག་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་གྱི་
 སྣོམས་འཇུག་བཞི། འགོག་པའི་སྣོམས་འཇུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

སྦྱོང་བའི་ལམ་བཞི་ཡོད་དེ། ཚོས་བཞེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡུལ་
 བདེན་བཞིས་བསྐྱེས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་མཚན་
 ཉིད་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི་ལམ་བརྩུ་ཡོད་དེ། སྤྱིན་སོགས་པར་སྤྱིན་ཏུག ཐབས་
 སྦྱོབས་སྦྱོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་གྱི་པར་སྤྱིན་དང་བརྩུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྲེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་ཡོད་དེ། སྦྱོབས་
 བརྩུ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི། སངས་རྒྱས་གྱི་ཚོས་མ་
 འདེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ། སངས་རྒྱས་ཉིད་
 གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

སྦྱོབས་བརྩུ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཁྲེན་པའི་སྦྱོབས། ལས་གྱི་
 རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་མཁྲེན་པའི་སྦྱོབས། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྲེན་པའི་སྦྱོབས། ཁམས་
 ལྡོ་ཚོགས་མཁྲེན་པའི་སྦྱོབས། དབང་པོ་མཚོག་དང་མཚོག་མིན་པ་མཁྲེན་པའི་
 སྦྱོབས། ཐབས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྲེན་པའི་སྦྱོབས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
 དང་རྣམ་པར་བྱུང་བ་མཁྲེན་པའི་སྦྱོབས། སྦྱོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་མཁྲེན་པའི་

སྟོབས། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས། ཟག་བ་ཟད་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་དོན་སྤངས་པ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་
པ། རྟོགས་པ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ། གཞན་དོན་སྤང་བྱ་དམ་བཅས་པ་ལ་
མི་འཇིགས་པ། གཉེན་སོ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཚོས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ། དོན་སོ་སོ་
ཡང་དག་རིག་པ། དེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ། སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་
པར་རིག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

སངས་རྒྱལ་གི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྐྱའི་སྤྱོད་པ་འབྲུལ་བ་མི་
མངའ་བ། གསུངས་ཅ་ཅོ་མི་མངའ་བ། སྤལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། ཐུགས་མཉམ་
པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའ་བ། ཐ་དད་པ་ཉིད་གི་འདུ་ཤེས་མི་མངའ་བ། སོ་སོར་མ་
བཏག་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བ་སྟེ། སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག འདུན་པ་ཉམས་
པ་མི་མངའ་བ། བཙོན་འགྲུས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། སྤལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་
བ། ཉིང་ངེ་འཇོན་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་སྟེ། རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་
ཡེ་ཤེས་གི་སྟོན་དུ་འགོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་བ། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་
རྣམས་ཡེ་ཤེས་གི་སྟོན་དུ་འགོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་བ། ཐུགས་གི་འཕྲིན་

ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲོན་དུ་འགོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་བ་སྟེ། འཕྲིན་
 ལས་མ་འདྲེས་བ་གསུམ། འདས་བ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། མ་འོངས་
 བ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། ད་ལྟ་བ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཉེ། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་བ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་
 གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

སྐྱོར་བར་བཅས་རྣམས་དང་། ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་སྐྱོར་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་སྐྱོར་བའི་
 མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་སོགས་ལ་མི་གནས་པའི་སྐྱོར་བ། གནས་བ་བཀག་
 པའི་སྐྱོར་བ། ཟབ་པའི་སྐྱོར་བ། གཉིང་དབག་དཀའ་བའི་སྐྱོར་བ། ཚད་མེད་པའི་
 སྐྱོར་བ། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སྐྱོར་བ། ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་ཉིད་གྱི་སྐྱོར་བ། དེས་པར་
 འབྲུང་བའི་སྐྱོར་བ། བར་ཆད་མེད་པའི་སྐྱོར་བ། ལུང་ཚུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྐྱོར་བ། ལྷུང་
 བར་འཚང་རྒྱ་བའི་སྐྱོར་བ། གཞན་དོན་གྱི་སྐྱོར་བ། དོན་དམ་པར་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་
 མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྐྱོར་བ། དོན་དམ་པར་ཚོས་དང་ཚོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་བའི་
 སྐྱོར་བ། གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱུང་མི་མཐོང་བའི་སྐྱོར་བ། གཟུགས་སོགས་
 དེའི་མཚན་མ་དང་དེའི་མཚན་བྱའི་ངོ་བོར་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྐྱོར་བ།

འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ། རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱོར་བ། ས་མཚམས་ཀྱི་
སྦྱོར་བ་དང་བཅུ་དགུ་ཡོད་པའི་སྦྱིར།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་སྦྱིར། །དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་སྦྱིར། །དེ་
ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་སྦྱིར། །དེ་རྣམས་གཏིང་དབག་དཀའ་བའི་སྦྱིར། །དེ་དག་ཚད་ནི་
མེད་སྦྱིར་དང་། །ཚོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྫོགས་པའི་སྦྱིར། །འབྲས་བུ་སྦྱིར་མི་སྦྱོག་
ཉིད་དང་། །དེས་འབྲུང་བར་ཚད་མེད་བཅས་དང་། །བྲང་ཚུབ་ཉེ་དང་སྦྱར་བ་དང་།
།གཞན་དོན་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་སྦྱིར། །ཚོས་དང་ཚོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་།
།གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱུང་མི་མཐོང་། །གཟུགས་སོགས་དེ་ཡི་མཚན་མ་དང་།
།དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྣམ་མི་རྫོགས། །འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་དང་། །དེ་ནི་དག་པ་མཚམས་
དང་བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དོད་ནས་
རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ཡོན་ཏན། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྲུར་བའི་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་སྦྱོར་བ་སྐྱོམ་སྦྱོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྦྱོར་བ་སྐྱོམ་སྦྱོབས་ཀྱིས་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་ཡོན་
ཏན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་མངོད་པའི་ཡོན་ཏན། རྫོགས་པའི་བྲང་ཚུབ་དང་ཉེ་བར་འབྲུར་བའི་ཡོན་ཏན།
དོན་ཆེ་བ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན།

ཡུལ་སྐྱད་པའི་ཡོན་ཏན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྗོགས་པའི་ཡོན་ཏན། སྤྱོད་བའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན། མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བའི་ཡོན་ཏན། དམ་བཅས་པའི་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན། ཡུམ་ངེས་པར་འཕྱོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། །ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

སྦྱོར་བའི་ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ། སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། སྦྱོར་བ་རྗོགས་པ་གང་རུང་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་བདུད་ལས་དེ། སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཚོགས་ཆེན་པོས་ཐོབ་པ་ནས། ཡུལ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་བར་ཞེ་དུག་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བའི་འགལ་རྒྱུན་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཉི་ཤུ། རང་གཞན་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་མཐུན་རྒྱུན་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ། འགལ་རྒྱུན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བའི་བཅུ་ཆེན་བཞིར་བཅས་པ། །དུག་ཏུ་ངེས་པར་རྗོགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཚོམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད། མཚན་ཉིད་བཅས་ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་

གྱི་ཐབས་སུ་གྲུབ་བའི་ཞེ་སྟག་རྒྱང་འབྲེལ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ།
 ལམ་ཤེར་སྤྱོད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་མཚན། རྒྱད་མཚན།
 རྒྱུད་མཚན། རོ་བོ་ཉིད་མཚན་དང་བཞི་ཡོད་དེ། །གང་གིས་མཚོན་དེ་མཚན་ཉིད་དུ།
 །ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །ཤེས་པ་རྒྱད་པར་བྱེད་པ་དེ། །རོ་བོ་ཉིད་གང་མཚོན་
 བྱ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་
 མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ཐར་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རྣམ་མཐེན་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱབ་པ་ལ་མཁས་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་ཚོས་མངོན་ཉོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
 པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།
 གཙོ་བོར་ཐབས་གྱི་ཚོས་རྒྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་ཉོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། འདིར་བསྟན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་རྫོད་སོགས་བཞི་ཡོད། ས་
 མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད། སྐྱོབ་པ་སྤྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས།
 །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་འགྱུར་བ་ལྡོག་པ་སོགས་

ཉགས་ཞེ་བཞི་པོ་གང་རྒྱུ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་དེ། སྤྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཉགས་ཐོབ་
 པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྦྱོར་ལམ་བ་སྤྱིར་མི་
 ལྡོག་པའི་ཉགས་ཐོབ་པའི་དགོ་འདུན། མཐོང་ལམ་བ་སྤྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཉགས་ཐོབ་
 པའི་དགོ་འདུན། སྦྱོམ་ལམ་བ་སྤྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཉགས་ཐོབ་པའི་དགོ་འདུན་དང་
 གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། མཐོང་དང་སྦྱོམ་པའི་
 ལམ་དག་ལ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་གནས། །དེ་འདྲིར་སྤྱིར་མི་ལྡོག་པའི་
 ཚོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དོད་ནས་རྒྱུན་
 མཐའི་བར་ན་ཡོད།

སྤྱིད་དང་ཞེ་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱིད་ཞེ་བ་དེན་སྦྱོང་དུ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྦྱོ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་
 སུ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་རྣལ་
 འབྱོར་དེ། སྤྱིད་ཞེ་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྦྱོང་ཉིད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་དག་བ་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་དག་བ་
 ས་གསུམ་ན་ཡོད།

ཞིང་དག་ལྷ་ན་མེད་པ་ནི། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རང་གང་དུ་སངས་རྒྱ་འགྱུར་
 གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་སྦྱོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་རང་རྒྱུད་
 ལ་རུས་བ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ཞིང་དག་སྦྱོར་བའི་མཚན་

ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
གསུམ་ཡོད། ས་མཚོས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད།

འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་བ་ཡིན། །ཞེས་བ་ལ་འབད་ཚོལ་རགས་བ་ཞི་བའི་
སྐོ་ནས་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར། ཐབས་མཁས་སྐྱོར་བའི་
མཚོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བའི་ཐབས་མཁས་སྐྱོར་བ། དོན་དམ་
བར་མི་གནས་ཤིང་ཐ་སྙད་དུ་གནས་པའི་ཐབས་མཁས་སྐྱོར་བ། གཞན་དོན་སྐྱོན་གྱི་
སྐོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་གྱིས་འཕངས་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྐྱོར་བ། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཐབས་མཁས་སྐྱོར་བ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་
ཐབས་མཁས་སྐྱོར་བ། བདེན་བར་མི་དམིགས་པའི་མཚོན་མ་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་
སྐྱོར་བ། སྐོན་བ་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྐྱོར་བ། སྤྱིར་མི་སྣོག་པའི་ཉུགས་གྱི་ཐབས་
མཁས་སྐྱོར་བ། ཚད་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྐྱོར་བ་དང་བརྩུ་ཡོད་དེ།

ལུལ་དང་སྐྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི། །དབྱ་རྣམས་ལས་ནི་འདས་བ་དང་། །མི་གནས་
ཇི་བཞིན་ཤུགས་དང་ནི། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མཚོན་ཉིད་དང་། །མ་ཆགས་བ་དང་མི་
དམིགས་དང་། །མཚོན་མ་སྐོན་ལམ་ཟད་བ་དང་། །དེ་ཡི་ཉུགས་དང་ཚད་མེད་དང་།
།ཐབས་ལ་མཁས་བ་རྣམ་བ་བརྩུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ས་མཚོས་དག་པ་ས་
གསུམ་ན་ཡོད།

ཅེ་སྐྱོར་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཚོས་བརྒྱད་བཤད་པ།

དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཅེ་སྐྱོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་
 གང་རུང་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཚེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དེ། རྫོང་ཅེ་སྐྱོར་གྱི་མཚན་
 ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྫོང་ཅེ་སྐྱོར་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཚེན་
 གྱི་སྐྱོར་ལམ་རྫོང་ཁོ་ནར་ཡོད། རྣམ་འཕེལ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ལྷོང་གསུམ་གྱི་
 སེམས་ཅན་དང་མཉམ་བས་སངས་རྒྱས་མཚོན་པ་ལས་ལྷག་པ་སོགས་བསོད་ནམས་
 རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཚེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་པོ་དེ།
 ཅེ་མོའི་ཅེ་སྐྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཅེ་མོའི་ཅེ་སྐྱོར་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་
 ཡོད། ས་མཚམས་ཅེ་མོ་ཁོ་ནར་ཡོད།

བརྟན་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་རྫོགས་པའི་
 འེས་རབ་དང་། གཞན་དོན་ལ་མི་བྱེད་པའི་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཚེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་
 ཆ་མཐུན་གསུམ་པོ་དེ། བཟོད་པའི་ཅེ་སྐྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཟོད་པའི་
 ཅེ་སྐྱོར་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་བཟོད་པ་ཁོ་ནར་ཡོད། སེམས་ཀུན་
 གནས་པ་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཚེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་སྤྲིན་པའི་ཆ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་མཐའ་ལས་འདས་པ་ལ་
 སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཚེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པོ་དེ། ཚོས་

མཚོག་གི་ཅེ་སྐྱོར་གྱི་མཚོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཚོས་མཚོག་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་
 ཡོད། ས་མཚོམས་ཚོས་མཚོག་ཁོ་ནར་ཡོད། མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་ཞེས་པའི་སྐྱབས་
 ལུ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྐྱོར་གྱི་མཚོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཡོད། ས་མཚོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 ཁོ་ནར་ཡོད། ལྗོམ་པ་ཞེས། །བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་
 ཡི། །གཉེན་སོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ནི། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ། ལྗོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་
 བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ།
 ལྗོམ་ལམ་ཅེ་སྐྱོར་གྱི་མཚོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཚུང་འབྲིང་ཚུང་འབྲིང་སོགས་དགྲུ་ཡོད།
 ས་མཚོམས་ལྗོམ་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད།

བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་
 བསྐྱོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་རྣམ་
 མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྐྱོར་གྱི་མཚོན་ཉིད། དེ་དང་རྒྱན་
 མཐའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག ལོག་པར་སྐྱབ་དང་བཅས་པ་ནི། །ཅེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་
 ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ། འདིར་བསྟན་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་འདྲུང་མི་རུང་བར་
 འཛིན་པའི་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་བ་ཅི་རིགས་པས་བསྐྱུས་པ་དེ། འདིར་བསྟན་

བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་གྱི་མཚོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དམིགས་པ་འཐད་པ་ལ་ལོག་པར་
 ཉོག་པ། དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་གཟུང་བ་ལ་ལོག་པར་ཉོག་པ། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལོག་པར་ཉོག་པ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་ལོག་
 པར་ཉོག་པ། སྐྱོར་བ་ལ་ལོག་པར་ཉོག་པ། དཀོན་མཚོག་གསུམ་ལ་ལོག་པར་ཉོག་
 པ། ཐབས་མཁས་པ་ལ་ལོག་པར་ཉོག་པ། ཐུབ་པའི་མངོན་ཉོགས་ལ་ལོག་པར་ཉོག་
 པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལོག་པར་ཉོག་པ། ལམ་ལ་ལོག་པར་ཉོག་པ། མི་མཐུན་སྐྱོགས་
 དང་ལོག་པར་ཉོག་པ། གཉེན་པོ་ལ་ལོག་པར་ཉོག་པ། ཚོས་གྱི་མཚོན་ཉིད་ལ་ལོག་
 པར་ཉོག་པ། སྐྱོམ་པ་ལ་ལོག་པར་ཉོག་པ་དང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ།

དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་གཟུང་བ་དང་། །རྣམ་ཀུན་
 མཐུན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། །དམ་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྗོབ་དང་། །སྐྱོར་དང་དཀོན་མཚོག་
 གསུམ་པོ་དང་། །ཐབས་བཅས་ཐུབ་པའི་ཉོགས་པ་དང་། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ལམ་བཅས་
 དང་། །གཉེན་པོ་མི་མཐུན་སྐྱོགས་དག་དང་། །མཚོན་ཉིད་དང་ནི་སྐྱོམ་པ་དང་། །སྐྱོ་
 བ་རྣམས་གྱི་ལོག་ཉོག་པ། །རྣམ་པ་ཀུན་མཐུན་ཉིད་ཉེན་ཅན། །རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དག་
 ཏུ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚོམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བདུན་པའི་
 བར་ན་ཡོད།

མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་བརྩ་གསུམ་བཤད་པ།

མཐར་གྱིས་པ། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བརྩ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བ་
 མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་དེ་ལ་བརྩ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་མཐར་གྱིས་སྐྱོར་
 བ་ནས། ཤེས་རབ་གྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བའི་བར་དུག སངས་རྒྱས་རྗེས་
 སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བ། ཚོས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བ། དགེ་
 འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་
 སྐྱོར་བ། གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བ། ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་
 གྱིས་སྐྱོར་བ། དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 སྤྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དྲན་དང་ཚོས། །དངོས་
 མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ནི། །མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་
 མཚོས་ས་ཐེག་ཚེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྱོད་གས་ཚུན་ཆད་ན་ཡོད།

སྐྱད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་བཞི་བཤད་པ།

སྐྱད་ཅིག་གཅིག་མའོན་རྫོགས་བྱང་ཚུབ། །མཚོན་ཉིད་ཀྱི་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་
 པའི་སྐབས་སུ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མའི་བྱང་མཐའ་གཅིག་ལ། ཟག་མེད་རྣམ་པར་
 སྤྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་གཅིག་མའོན་དུ་བྱས་པ་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་རྣམས་
 གྱང་མའོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྐོ་ནས་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་

གྲུབ་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་
 སྐྱོར་བའི་མཚོན་ཉིད། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱང་མཐའ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་རྣམ་
 པར་སྦྱིན་པའི་ཚོས་གཅིག་མའི་དུ་བྱས་པ་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱང་
 མའི་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སློ་ནས་ཤེས་སྦྱིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་
 བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བའི་མཚོན་
 ཉིད། སློང་ཉིད་མའི་སྐྱོར་བའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བའི་མཚོན་
 ཉིད། སློང་ཉིད་མའི་སྐྱོར་བའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བའི་མཚོན་ཉིད།
 དེ་བཞི་པོ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན། ས་མཚོན་སྐྱོར་བའི་ཚོས་བཞི་བཤད་པ།

འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱོར་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་བཞི་བཤད་པ།

དོ་བོ་ཉིད་ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་དབྱིངས་མཐའ་ཐུག་
 དེ། དོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་མཚོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་བའི་
 དོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དང་། སློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་བའི་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་གཉིས་ཡོད། ས་
 མཚོན་སྐྱོར་བའི་ཚོས་བཞི་བཤད་པ། འོངས་རྫོགས་བཅས་དང་ཞེས་པའི་སྐྱབས་

སྲུ། དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་དེ། ལོངས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། དེས་པ་
 ལྷ་ནི། གནས་དེས་པ་ལོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། སྐྱེ་དེས་པ་མཚན་དཔེ་གསལ་
 རྫོགས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ། འཁོར་དེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་སྐྱེག་གིས་བསྐྱོར་བ།
 ཚོས་དེས་པ་ཐེག་ཚེན་གྱི་ཚོས་འབའ་ཞིག་གསུང་བ། དུས་དེས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་
 སྐྱོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་སོ། །ས་མཚན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྐྱེལ་བ་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས་སྲུ། དེས་པ་ལྷ་དང་མི་ལྷན་
 པའི་རབ་དུ་སྤེ་བའི་གཟུགས་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་དེ། སྐྱེལ་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
 བཟོ་བོ་སྐྱེལ་སྐྱེ། སྤེ་བ་སྐྱེལ་སྐྱེ། མཚོག་གི་སྐྱེལ་སྐྱེ་དང་གསུམ་ཡོད། ས་མཚན་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

ཚོས་སྐྱེ་མཚན་པ་དང་བཅས་པ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་
 པའི་སྐབས་སྲུ། ཇི་སྐྱེ་བ་དང་ཇི་སྐྱེད་པ་ལ་ལྷོས་ཏེ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་མཁུན་
 པ་དེ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་
 ཡེ་ཤེས་སྤེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་ཡོད། ས་མཚན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། རང་
 གི་རྒྱར་རྒྱར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་
 ཡོན་ཏན་དེ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་
 འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བ་ལྷ་བྱ། གཉིས་པ་ནི་

སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རང་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེ་ལ་རྒྱས་
པར་དབྱེ་ན་འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་ཡོད། ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་
རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། །།

དོན་བདུན་ཅུའི་སློབ་ཚིག་། བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་དགུ་བཅུ་གཅིག་། བརྒྱད་དང་
བཅུ་གསུམ་བཞི་དང་བཞི།།

ཚོ་སྣ་མྱོ། དུམ་དོན་གསལ་བ་མི་པམ་ཞལ་གྱི་ལུང་།། དངོས་བརྒྱད་བདུན་ཅུའི་
དོན་བཟང་མ་སློལ། །སྐལ་བཟང་མངོས་མའི་རྒྱན་དུ་ངོམས་པ་འདི། །པར་དུ་བསྐྱུན་
པའི་ལེགས་བྱས་ཡངས་པའི་མཐུས། །དགོ་ལྟ་རིང་ལུགས་མ་དོས་རོལ་བའི་གྲུང་།
།བཞད་སྐྱབ་རྒྱལ་སྤེང་ཚོད་པའི་ཅེ་དགའ་འབྲུམ། །མཐའ་བྲལ་སྤོགས་གྱི་འཁོར་
ལོའི་གདུང་སེལ་དུ། །པན་བདེའི་བདུད་ཅི་ཆར་དུ་བསྐྱེལ་གྱུར་ཅིག ། ཅེས་པ་འདི་
ཡང་རྗེ་བཅུན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་དོན་བདུན་ཅུའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཉིད་པར་
བསྐྱུན་གྱི་ཡོན་སྦྱར་གནང་བའི་དགོ་བ་སྤྲིའི་སློབ་ཚིག་ཏུ། བད་དཀར་འཆང་བའི་མིང་
འདི་ལྟའི་དགོ་སྤྲིང་བསྐྱུན་འདི་རྒྱ་མཚོས་སློབ་པའོ། །

སན་མདྲ་ལོ།།

ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག།

༡༡། །རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་
མཁས་པའི་མགྲུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ས་ལམ་
གྱི་རྣམ་གཞག་བཞུགས་སོ།།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

༡༡། །དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འོ་ན། ཚོགས་
སྐབ་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་། རྟོགས་ན་ཕན་ཡོན་
ཚེན་པོ་དང་ལྡན་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། བཞུང་འདི་བྱང་།
འདིའི་སྐབས་སུ། དབྱ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོར་འགོད་པ་དང་། དབྱ་མ་པའི་
ལུགས་འཐད་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་ལྷན་ཀ་སྤངས་པ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་
བཀག་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་ལ།

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅམ་པས་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་
བདེན་བྱུབ་དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཞལ་བྱར་འདོད། དབྱ་མ་པས་ཚོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེའི་གཞལ་བྱར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྣང་

ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདིའི་དམིགས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ནི་སྟོང་
 བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་དེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་
 ཉིད་ལ་དམིགས་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལྷགས་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་འཐད་ཅེ་ན། དབུ་མ་པའི་ལྷགས་འདི་ཉིད་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 སྐབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམ་དག་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

འོ་ན། དེ་གང་ཞེ་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་
 དང་གང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་
 ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏུན་ཚིགས་སོ། ། དམིགས་པ་
 མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་སྟོང་རབ་རྩ་གྲུབ་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་གཏུན་ཚིགས་
 མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ། མཐུན་པའི་སྤོགས་ལ་ཡོད་པས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཚོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ནི་སྤྱིས་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་
 མ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། ཁ་ཅིག་ ཤེས་པ་ཡིན་ན། རྩོད་ཀྱི་ཡུལ་བདེན་སྟོང་ཡིན་པས་ཁྱེད།
 དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་རྟེན་སྐྱང་སྐྱང་བའི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་སྐབས་དག་འདི་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་

བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉལ་ས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཤེས་པ་དེ་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་ཡུལ་བདེན་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉལ་ས་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྲིད། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེའི་བསྐྱབ་བྱ་
 མེད་དགག་ཡིན་པའི་སྲིད།

རང་ལུགས་ནི། གང་ཤེས་པ་ཡིན་ན་བདེན་པས་སྟོང་པའི་རང་ཡུལ་ལ་
 དམིགས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན། མི་ལམ་དུ་ཉ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བའི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་འདི། དེའི་
 སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐྱབ་དག་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐུན་པ་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཚོགས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་གསུམ། སྟོང་ལམ་གྱི་ངོ་
 བོར་གྱུར་བ་གཅིག། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་རེ་རེ། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་
 ངོ་བོར་གྱུར་བ་གཉིས་གཉིས། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་གསུམ་སྟེ། ཉི་ཤུ་
 ཡོད་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བདེན་སྟོང་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། དམིགས་པ་
 ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། ལྷ་གུ་བདེན་མེད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། བདེན་པར་
 མེད་པའི་སྲིད། འདི་ནི་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་གནད་མ་གོ་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་པའི་རྩོད་
 པའོ། །དེ་ལ་བྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་གསོད་བྱེད་ཀྱིས་མཚོན་སྲིད་བསད་

བས་སྣམ་གྱིན་སྐྱར་མི་སྣོག་པ་ལྟར། ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་
 བས། ལྷ་གྲུ་བདེན་གྲུབ་སྐྱར་མི་སྣོག་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་
 བཀག་པ་ལ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་དང་གནས་
 ལུགས་མཐར་ཐུག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རྣམས་སྲུ་གྲུབ་པར་ཐལ།
 བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་ཚད་མ་དང་རྣམས་གཅིག་དང་རྣམས་ཐ་
 དད་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། དེ་དང་རྣམས་གཅིག་
 ཡང་མ་ཡིན། རྣམས་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
 དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞན་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་སྐྱིབ་པ་དག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
 ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གཟུང་འཛིན་ཚད་
 མའི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ། ཚོས་དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྐབས་འདིར་མི་འཆད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ནི། ཚོགས་སྐྱབ་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ་དེ་འདིར་
 མདོར་བསྟན་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ས་ཡི་ཚོགས་ལས་གང་
 གི་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་རྫོགས་པར་མ་གྱུར་བ་དེ་སྲིད་དུ་ས་དེ་ཡིན་ལ། རྫོགས་ནས་ས་
 གཞན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འོ་ན། ཚོགས་སྐྱབ་
 བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་སའི་ཚོགས་སྐྱབ་བྱེ་བྲག་རྩ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན།

དེ་ཡོད་དེ། དེའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་མང་ཞིང་བརྫོང་བྱེད་དོན་མང་བས་རྫོགས་དཀའ་བ་
 ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྲིད། ཞེས་བཤད་པ་ལ་གཞུང་འདི་རྣམས་། སའི་
 ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་བཅུ་ཡིས། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས།

གཞན་ལུགས་དགག་པ།

འདིའི་སྐབས་སུ། དགག་བཞག་སྦོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ ཡོན་ཏན་དུ་
 སའི་གཞི་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ། སའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྲིད། འདོད་ན། སྲ་
 ཞིང་འཐས་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་ཡིན་པའི་སྲིད། འབྲེལ་སྟེ། མངོན་ལས། སྲ་གཤེར་བོ་
 ཉིད་གཡོ་བ་རྣམས། །འདྲིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་གྱུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག་ དེ་འདྲའི་མངོན་རྫོགས་དེ་ས་ལམ་གཉིས་སུ་སྡེ་བའི་སའི་མཚན་ཉིད་
 ཟེར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་ལམ་གཉིས་སུ་སྡེ་བའི་ས་ཡིན་ན། ལམ་ཡིན་དགོས།
 མངོན་རྫོགས་ཡིན་ན། ལམ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་སྲིད། སྲི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་རྫོགས་ཡོད་པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། དེའི་
 རྒྱུད་ལ་རྫོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་སྲིད། ཟེར་ན་མ་འབྲེལ།

ཁ་ཅིག་ དེ་འདྲའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྫོགས་དེ། ས་
 ལམ་གཉིས་སུ་སྡེ་བའི་སའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལུས་པའི་ཚོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་

མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚན་
 ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོན་ཏན་དུ་མའི་གཞི་རྟེན་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱོད་མེད་ན་ཡོན་ཏན་དུ་མ་མེད་དགོས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟ།

ཁ་ཅིག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་བྱང་
 སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྟོང་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་སྟོང་གྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྟོང་
 ལམ་པའི་རྒྱད་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མོས་པས་སྟོང་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། །མོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་
 དང་། །རྣམ་པར་སློན་པ་གཞན་དུ་འདོད། །དེ་ནི་སྐྱིབ་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོང་ལམ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམན་པ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། བྱང་སེམས་སྟོང་ལམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 སར་གནས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་

འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། འོ་ན། སངས་
 རྒྱལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་
 སྲིད། བྱུང་བ་ཁས།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་དང་པོ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་སྲིད་ན་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག
 སྦྱོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་མངོན་རྟོགས། བྱང་
 སེམས་འཕགས་པའི་སའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྦྱོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོམ་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཚོས་ཅན།
 མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྲིད། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་
 ཅན་དེ་ཡིན་པའི་སྲིད།

ཁ་ཅིག ཚོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
 ཤེས་གང་ཞིག བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ས་དང་པོའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་དང་པོའི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་སྲིད། རྟགས་འོག་ཏུ་བསྐྱབ། འདོད་
 བ། རྟོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་མ་སྦངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྲིད། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེའི་སྲིད། ཁ་ཅིག དེ་ས་དང་པོའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་

ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཚོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་ བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏགས་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་ཉོགས་པར་བྱས་ནས། ས་བཅུ་རྣམས་སུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོའི་ལམ་སྒྲོམ་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་གཉེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་གཉེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཞིག་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་
 གྲུབ་བའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ས་དང་
 པོའི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་དང་པོའི་སློམ་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་སྤྱིར།
 འདོད་ན། ས་གཉེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ས་དང་པོའི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་བའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེས་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་
 པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་ཡིན་ན་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་བའི་དེ་ཡིན་དགོས་
 པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་གཞི་
 བྱེད་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་
 དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
 ཚོས་ཅན་དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ས་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 གཉེས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་ས་དང་པོ་དུས་
 མཉམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་སྣང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
 ཤེས་གང་ཞིག་བདེན་འཛིན་ཀྱང་བཏགས་སྤངས་པ་དེ། ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སུ་སྤྲང་ཡང་
 སྣང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
 ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྤྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། འདོད་ན། བྲོད་དང་མཉམ་གཞག་སྤུང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བའི་ས་དང་པོའི་མཐོང་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཅན་
 དེའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་བདེན་འཛིན་ཀྱང་བཏགས་སྤངས་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེའི་
 མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་
 དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 པ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ཀྱང་རྗོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
 དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་ལངས་པའི་སྤྱོད་དོན་འདྲེས་
 རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་ཏུ་གྱུར་བའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་རང་རྒྱུད་ལྡན་
 ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ་དེ། ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སློབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་

བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་སྲིད། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་དང་ཉོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་
 པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་སྲིད། ལམ་ཤིལ་ལས། བསྐྱབ་པ་སྐྱོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་འབྱུང་ཡང་། ཉེན་འབྲེལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྤང་བའི། སྐྱ་དོན་འདེས་
 རུང་འཛིན་པའི་ཉོག་བྲལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད། འདིའི་དོགས་དཔྱོད་མཐོང་
 ལམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱེད།

ཁ་ཅིག ས་དང་པོ་ནས་ས་གཉིས་པར་འཕོ་བའི་ཆེ་རྗེས་ཐོབ་ནས་མཉམ་
 གཞག་རྩ་འཕོ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་འཕོ་བའི་ཆེ་
 མཉམ་གཞག་ནས་མཉམ་གཞག་རྩ་འཕོ་བའི་སྲིད། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཕོ་བའི་ཆེ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འཕོ་བའི་སྲིད། དེར་ཐལ། ས་བརྩུ་བ་ནས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཕོ་བའི་ཆེ་དེ་ལྟར་དུ་འཕོ་བའི་སྲིད།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་འཕོ་བའི་ཆེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འཕོ་བར་ཐལ། ས་དང་པོའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་ས་དང་པོའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། ས་བརྩུ་བའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་
 ས་བརྩུ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་སྲིད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་སྲིད།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་འཕོ་བའི་ཆེ་དེ་ལྟར་འཕོ་བར་ཐལ། ས་
 དང་པོ་བས་ས་དང་པོའི་དོ་སྐྱལ་གྱི་སྐྱབ་པ་སྤངས་པ་དང་། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་

འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་
 ས་གཉིས་པར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་གང་
 གིས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྲུར་བའི་ཚོས་གང་ཡིན་པ་རྣམས་རི་སྤྱིད་མ་རྫོགས་པ་དེ་
 སྤྱིད་དུ་འི་ས་དེ་ཡིན་ལ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་འི་ས་གཞན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་
 པར་ཐལ། ས་བདུན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། དེར་ཐལ། ས་བདུན་པ་བས་རང་ཉིད་མ་སྤངས། ས་བརྒྱད་པ་བས་རང་ཉིད་
 སྤངས་པའི་སྐྱིབ་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ས་བདུན་པ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་
 དག ས་བརྒྱད་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་སྐྱིབ་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ།
 ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མ་དག་སར་འཛོག ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་སར་
 འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་ཅིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ས་བདུན་པ་བ་དེ་མའི་མངལ་
 བ་གནས་པའི་འི་མ་དང་བཅས། ས་བརྒྱད་པ་དེ་དེ་དང་བྲལ་བ་དང་ཚོས་མཚུངས་པར་
 འཛོག་པའི་སྐྱིབ་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། རྒྱད་སྟོ་མ་ལས། ས་བདུན་ལ་ཉེན་འི་མ་འི།
 །མངལ་སྐྱབས་འི་མ་དག་དང་མཚུངས། །མངལ་སྐྱབས་འབྲལ་འདྲ་མི་ཉོག་པའི། །ཡེ་
 ཤེས་རྣམ་པར་སྐྱེན་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོའི་སྐད་གཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་

མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་གཉིས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་
 གྱུར་བའི་ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལས་བྱུང་བས་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 སྤྱིར། འདོད་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར།
 འདོད་ན། ས་བརྩུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན་རང་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་ས་བརྩུ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་
 བ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། སངས་
 རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ས་བརྩུ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 སྤྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་
 གྱུར་བའི་ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། ས་དང་པོ་ལ་དེའི་
 སྤྱིར་ན། མ་བྱས།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། ས་དང་པོའི་མཐོང་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ས་དང་པོའི་
 མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་དགོས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱས་པོ། །འོ་ན། ས་བརྩུ་པའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། ས་དང་པོའི་མཐོང་ལམ་

བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་གཞན་ཡང་། བྱང་
 སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་
 བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་མཉམ་གཞན་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་བས་འབྲེལ་བར་ཐལ།
 ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་བའི་ས་གཉིས་པའི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ལས་བྱང་བས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་
 ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
 བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། འོད་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
 མངོན་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་
 ཚེན་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་མཉམ་གཞན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོ་བས་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་ས་དང་
 པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་དོ་སྐལ་གྱི་སྐྱིབ་བ་སྤངས་བ་དང་ས་གཉིས་པར་འཕོ་བ་
 དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དེས་ས་དང་པོའི་སྡོན་ཟད་པར་སྤངས་བ་དང་། ས་གཉིས་པར་
 འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་བ་དང་
 ས་གཉིས་པར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། ས་དང་པོའི་སྡོན་ཟད་ཅིང་ཡོན་
 ཉན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བ་ན། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་ས་རྫོགས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་ས་རྫོགས་པའི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་བ་ལ་ཁོ་ན་
 དེ། ས་དང་པོའི་སྐྱོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་དང་པོའི་སྐྱོམ་ལམ་བར་ཆད་

མེད་ལམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ན། མ་ཁྲུབ། འདོད་ན། ས་དང་པོའི་སློམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དེ་ས་དང་པོའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་སྤྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ཡིན་ན། ས་
གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ས་དང་པོའི་སློམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མེད་
པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ཡིན་ན། ས་གཉིས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲུབ།

ཁ་ཅིག་ས་དང་པོའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་དོན་གཅིག་ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་འབྲིང་དོན་གཅིག་ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་ཆེན་པོ་དོན་གཅིག་དེ་བཞིན་དུ་བཞི་
བ་ལྔ་བ་དུག་པ་གསུམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་འབྲིང་སློར་
གསུམ་དོན་གཅིག་ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་
ཆེན་པོའི་རྒྱུ་དུ་དོན་གཅིག་ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སློམ་ལམ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་དོན་གཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ།
བདེན་འཛིན་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་ཆེན་
པོའི་ཆེན་པོ་དང་། དེ་སྤྱིར་སྤྱིར་བའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་

ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་ས་དགུ་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་དང་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག་ཟེར་ན།

འོ་ན། ལམ་རྒྱུ་ལས། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སློམ་ལམ་དུ་
བཞག་པ་ནི། སློམ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུར་འདུ་བས་སློམ་ལམ་དགུར་གྲངས་མ་ངེས་
པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློམ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་གཉིས་དོན་གཅིག་
ཡིན་པའི་སྲིད།

གཞན་ཡང་། བདེན་འཛིན་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་ས་དགུ་
པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྲིད། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
དེ་ཡིན་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་སྲིད། ཉགས་འབྱུང། ཁོ་
ན་རེ། ས་དང་པོ་བས་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་མ་རྫོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་རྫོགས་པ་
དང་ས་གཉིས་པར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་སྲིད། འདོད་ན། དེས་དེ་རྫོགས་པར་ཐལ།
དེས་དེ་ཐོབ་པའི་སྲིད་ན་མ་ཁྲུབ།

ཁོ་ན་རེ། དེས་དེ་རྫོགས་པར་ཐལ། དེས་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་ཐོབ་
པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། ས་བརྟུ་བ་བས་ས་བརྟུ་པའི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་སྲིད།
དེར་ཐལ། ས་བརྟུ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་
སྲིད། ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། ས་བརྟུ་བ་བས་ས་བརྟུ་པའི་སྐྱོན་ཟད་པར་སྤངས་པར་ཐལ།

དེས་དེའི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྦྱོར་བཅད་པར་སྤངས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་དེ། ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་
དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ། ཚོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་
དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གཙུག་པོའི་མཁུན་པ། སྦྱར་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ། མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཐེན་གོམས་པར་བྱས་པའི་མཁུན་པ། སྒྲོམ་
ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཁུན་པ།
མི་སྦྱོབ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དམན་ལམ་སྦྱོར་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གསུམ་པ་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཚོས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། མངོན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་གཞན་རྣམས་རིགས་འགྲེལ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱོད་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་འབྲས་
 བུར་གྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་
 བ་དེ། ས་ལམ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་སའི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་
 ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས། ཐེག་དམན་གྱི་སའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བརྒྱུད་ཡོད་
 དེ། རིགས་ཀྱི་ས། བརྒྱུད་པའི་ས། མཐོང་བའི་ས། བསྐྱབས་པའི་ས། འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བའི་ས། བྱས་བ་རྟོགས་པའི་ས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས། རང་རྒྱལ་གྱི་ས་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཡང་ན་དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་གཞན་རྣམས་འདྲ།

དེ་ཡང་བསྐྱུ་ན། གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་ས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་
 སྤྱིར། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་སོ་སྐྱེའི་ས་དང་།
 ཉན་ཐོས་འབགས་པའི་ས་གཉིས། དེ་གང་ཞིག ཉན་ཐོས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ། ཉན་ཐོས་སོ་སྐྱེའི་སའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེའི་
 ཚོགས་སྐྱོར་གཉིས་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོས་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་

གྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་དོན་མངོན་རྟོགས། དེའི་སྦྱར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་ལ་དབྱེ་
ན། ཆེ་འབྲིང་ཚུང་གསུམ།

གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་ན། རྫོང་སོགས་བཞི་ཡོད། སྦྱར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ལ་ཚུང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དབྱེ་ཡོད། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་
མའི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་
སའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ། སྐྱོམ་ལམ། མི་སྦྱོབ་ལམ་
དང་གསུམ་ཡོད། རང་གི་གྱུར་གྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་
ཞིང་། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱོམ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། རྗེས་ཐོབ་
ཡེ་ཤེས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད།
རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཚད་མེད་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
དང་གསུམ་ཡོད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བུར་གྱུར་བའི་ཉན་

སྐྱིབ་ཀྱུན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཡོད། དེ་
 གང་ཞིག རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་ངོ་སྤྲུལ་ཀྱི་སྤང་བྱུར་གྱུར་བའི་ཉོན་
 སྐྱིབ་ཀྱུན་བཏགས་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད། .

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡོད། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་
 པའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི། སྤོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
 པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། གཉིས་སྤོང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ།།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་
 པ་མངོན་ཉོགས་གང་ཞིག རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་
 བ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅ་བའི་དེ་གཉིས་གང་
 རུང་མ་ཡིན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མེད་བཞི་དང་། ཐར་བ་དོན་གཉེར་ཀྱི་
 སློང་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་
 པའི་མཐུན་པ་དང་གཉིས་སྤོང་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་བྱེད་
 ཏོ། །རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་། རང་

གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྗེས་
 ལ་མངོན་ཉེགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སློམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཉམ་རྗེས་
 གཉིས། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སློམ་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད། གཞན་རྣམས་
 དེ་གསུམ་འགྲུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་ཉེགས།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

རང་རྒྱལ་གྱི་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པའི་
 རང་རྒྱལ་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་ཉེགས་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་སའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
 རང་རྒྱལ་སོ་སྐྱེའི་ས་དང་། རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་
 དང་འབྲ། གཉིས་པ་ནི་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་རང་
 རྒྱལ་འཕགས་པའི་མངོན་ཉེགས། རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སའི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ་སོགས་གསུམ་ཡོད། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་རང་རྒྱལ་
 ཀྱི་སློབ་ལམ་རྗེས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་
 སློམ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་རང་རྒྱལ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་ཉེགས་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་
 ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས། རྗེས་
 ཐོབ་ཡེ་ཤེས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་གསུམ་

ཡོད། རང་ལྷུལ་དུ་གྱུར་བའི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རང་
 རྒྱལ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་ཏྟོགས་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ། རྣམ་གྲོལ་ལམ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་
 པའི་མཐོང་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད། གཉིས་སྟོང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 རང་རྒྱལ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་ཏྟོགས་གང་ཞིག རང་གི་དོ་སྨུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་བའི་
 གཟུགས་སྤྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་ཏྟོག་པ་ཀུན་བཏགས་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། རང་
 རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བཟོད་པ་བརྒྱད་ཡོད།
 དེ་གང་ཞིག རང་འབྲེན་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོ་སྨུལ་གྱི་སྤང་བྱ་དངོས་སུ་
 སྤངས་པ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། མཐོང་
 ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡོད། གཞན་རྣམས་རིགས་འགྲེ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། འཕོ་ཚུལ། རྒྱད་
 པར་གྱི་ཚོས། མིང་དོན་དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་
 དུ་མའི་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་གྱི་མངོན་ཏྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སའི་
 མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱང་སེམས་གྱི་ས་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ས་གཉིས་ཡོད།
 དེ་འདྲ་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་བྱང་སེམས་གྱི་མངོན་ཏྟོགས། བྱང་སེམས་གྱི་སའི་མཚན་

ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་ས་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ས་གཉིས་
 ཡོད། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་མངོན་རྟོགས་དེ། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་སའི་མཚན་
 ཉིད། དབྱེ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱུར་གཉིས་ཡོད། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོས་མངོན་
 རྟོགས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷུང་འབྲིང་ཚེན་པོ་
 གསུམ་ཡོད།

བྱང་སེམས་ཀྱི་དོན་མངོན་རྟོགས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱུར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
 དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྫོང་སོགས་བཞི། དེ་རེ་རེ་ལ་ལྷུང་འབྲིང་ཚེན་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བརྩ་
 གཉིས་ཡོད། སྐྱིང་རྗེ་ཚེན་པོ་དང་སྐྱིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 ཟེན་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་
 མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ། གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ། གསུམ་པ་
 འོད་བྱེད་པ། བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ། ལྷ་པ་སྐྱུང་དཀའ་བ། རྩལ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ། བདུན་
 པ་རིང་དུ་སོང་བ། བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ། དགྲུ་པ་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས། བརྩ་པ་ཚོས་ཀྱི་
 སྐྱིན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྐྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཆེས་ལྷག་པར་ཟེན་པའི་
 ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ས་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་ས་
 དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཐོབ་པའི་ས་དང་པོ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་སྐྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚུལ་

བྱིས་ས་གྱི་པར་བྱིན་ཡན་ཆད་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་མ་ཐོབ་ཅིང་། པར་བྱིན་བརྩའི་
 བད་ནས་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ།
 ས་དང་པོ་རབ་རྩ་དགའ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ། ས་གཉིས་པ་ནས་ས་བརྩའི་
 པར་ལ་པར་བྱིན་བརྩུ་རྣམས་མཐར་ཡེ་ཤེས་གྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་
 པར་ཟེན་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་ས་བརྩའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཞེས་སོགས་རིགས་འགྲོའོ།།

ས་རབ་རྩ་དགའ་བ་ལ་དབྱེ་ན། ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ས་དང་
 པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་
 ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད། ཚེས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་རྩུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་དང་
 པོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་སླལ་གྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་
 བྱེད་པ་དེ། ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ལྷོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གཉིས། ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་སླལ་གྱི་བདེན་
 འཛིན་ཀྱང་བཏགས་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ས་དང་པོའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཟོད་པ་བརྒྱད་ཡོད། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དོན་གཅིག་ ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཞིག་རང་
 གི་ངོ་སླལ་གྱི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ས་དང་པོའི་ལྷོམ་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྦྲེས་

བའི་ས་དང་པོའི་སྐོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དོན་གཅིག། ཚོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག། རང་དང་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
 བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོ་སྐྱལ་གྱི་སྐྱིབ་པ་སྤངས་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ས་
 དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡོད། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་
 ཡིན་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་མཐོང་ལམ་དང་། གཉིས་སྟོང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྗེས་སུ་སྤངས་ཡང་སྟོང་
 ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །

ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་
 རྟོགས་གང་ཞིག། རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ་དེ།
 ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་
 ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག། མཉམ་རྗེས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་། དེའི་རྒྱུད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
 ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུའོ།།

སྐྱེ་ཚུལ་ནི། ཚོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོར་
 ལམ་ཚོས་མཚོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས། མཉམ་གཞག་སྤུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་
 སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་
 ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་ས་དང་པོའི་སྐྱོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་དང་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མཉམ་གཞག་སྤུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་དང་།
 དེའི་རྗེས་སུ་ས་གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་
 གྲོལ་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་གཉིས་པའི་མཉམ་
 གཞག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། དེའི་རྗེས་སུ་ས་གཉིས་པའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།། །དེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེལ།།

ས་ནས་སར་འཕོ་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ས་ནས་སར་འཕོ་ཚུལ་ནི། མཉམ་གཞག་ནས་མཉམ་གཞག་ཏུ་འཕོ་བ་ཡིན་
 ཉེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཏུ་འཕོ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ས་དང་པོ་ནས་
 ས་གཉིས་པར་འཕོ་བའི་ཚེ། ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་
 གྲོལ་ལམ་ཏུ་འཕོ། ས་བདུན་པ་ནས་ས་བརྒྱད་པར་འཕོ་བའི་ཚེ་དེ་ལྷན་ཏུ་འཕོ་བའི་

སྤྱིར། དེར་ཐལ། ས་བཅུ་བ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཕོ་བའི་ཚེ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་འཕོ་
བའི་སྤྱིར། དེས་ན་ས་བཅུ་བའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་ཡོད། དེ་
བཞིན་དུ་ས་དགུ་བའི་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡང་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

ཕར་སྤྱོད་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་ལྷག་ཚུལ་བཤད་པ།

བཞི་བ་ལ་ཕར་སྤྱོད་ལྷག་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར། ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་འཕེལ་བའི་བྱད་པར།
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར། ཡོངས་སྤོང་
གི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་པོར་སྤྱོད་པའི་ཕར་སྤྱོད་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་པར་
ཐོབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བཅུ་བར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་སྤྱོད་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པར་
ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་
བརྒྱའི་ཞལ་མཐོང་བ། དེ་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཤེས་པ་ཐོབ་པ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་བརྒྱུད་འགོ་བུས། དེའི་ཞིང་བརྒྱུས་ལ་བར་བྱེད་བུས། འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་
མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་བུས། བསྐྱལ་བ་བརྒྱུད་གནས་བུས། བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་
སྤོན་དང་སྤི་མའི་མཐའ་ལ་ཡང་དག་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་བུས། ཉིང་རེ་
འཛིན་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་བུས། ཚོས་ཀྱི་སྐོ་མོ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་འབྱེད་
བུས། སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྤྲིན་པར་བྱེད་བུས། རང་གི་ལུས་བརྒྱུད་སྐྱུལ་བུས། རང་གི་

ལུས་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་སེམས་འཕགས་པ་བརྒྱ་བརྒྱས་བསྐྱོར་བ་བྱེད་ལུས་པ་
 བས་བཟུང་སྟེ། ས་གཉིས་པར་དེ་འབྲ་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོང་སྟག་སྟེ་ཚན་བཅུ་གཉིས། ས་
 གསུམ་པར་འབྲུམ་སྟག་བཅུ་གཉིས། ས་བཞི་པར་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟག་བཅུ་གཉིས། ས་ལྔ་
 པར་བྱེ་བ་སྟོང་སྟག་བཅུ་གཉིས། ས་དྲུག་པར་བྱེ་བ་འབྲུམ་སྟག་བཅུ་གཉིས། ས་བདུན་
 པར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྲུམ་སྟག་བཅུ་གཉིས། ས་བརྒྱད་པར་སྟོང་གསུམ་གྱི་རྩལ་སྟ་
 རབ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སྟེ་ཚན་བཅུ་གཉིས། ས་དགུ་པར་སྟོང་གསུམ་འབྲུམ་
 སྟག་བཅུའི་རྩལ་སྟ་རབ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟེ་ཚན་བཅུ་གཉིས། ས་
 བཅུ་པར་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྩལ་སྟ་རབ་
 གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་སྟེར།

གསུམ་པ་ནི། ས་དང་པོ་བས་འཇོམ་བུའི་སྒྲིང་ལ་དབང་སྐྱུར་བའི་འཁོར་ལོས་
 སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན། ས་གཉིས་པ་བས་སྒྲིང་བཞི། ས་གསུམ་པ་བས་
 ལུས་ཅུ་ཅ་གསུམ། ས་བཞི་པ་བས་འཐབ་བྲལ། ས་ལྔ་པ་བས་དགའ་ལྡན། ས་དྲུག་
 པ་བས་འཕྲུལ་དགའ། ས་བདུན་པ་བས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད། ས་བརྒྱད་པ་བས་
 སྟོང་སྟེ་སྟེད་གྱི་བདག་པོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ། ས་དགུ་པ་བས་སྟོང་གཉིས་པའི་བདག་
 པོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ། ས་བཅུ་པ་བས་འོག་མིན་གྱི་ལྷའི་བྱ་དབང་སྐྱུག་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་
 བ་ལེན་པའི་སྟེར།

ནམ་སྐོན་གྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་དང་སྤང་བུ་སྤོང་ཚུལ་བཤད་པ།

བཞི་བ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྐྱིབ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་སྤོང་། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་སྤོང་ལ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་བའི་ཉོན་སྐྱིབ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་བའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་གྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྐྱིབ་བཞི་བཅུ། བོང་མའི་སས་བསྐྱས་གྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྐྱིབ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེར་གྱུར་བའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་གྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྐྱིབ་བཅུ། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ། འགོག་པའི་དེ་བཅུ་དང་ལམ་གྱི་དེ་བཅུ་དང་བཞི་བཅུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེར་གྱུར་བའི་འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོ། ང་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ། ལོག་པར་ལྟ་བ། མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་བ། ལྟ་བ་མཚོག་ཏུ་འཇིག་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་འཇིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གཞན་རྣམས་རིགས་འགྲེ། དེ་སྐྱད་དུ་ཡང་། རྒྱན་སྤང་ལས། འདིར་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། འཇིག་ཚོགས་སུ་ལྟ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་མཚོག་ཏུ་འཇིག་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་ཏུ་འཇིག་པ་རྣམས་འདོད་པའི་ཁམས་ན་བདེན་པ་བཞིའི་དབྱེ་བས་བཞི་བཅུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྐྱུལ་ཅུ་ཅ་ཏུག གཟུགས་མེད་ཀྱི་
 སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྐྱུལ་ཅུ་ཅ་ཏུག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེར་གྱུར་བའི་སྐྱུག་
 བསྐྱུས་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སུ་གྱུར་བའི་འདོད་ཆགས། ང་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 མ་རིག་པ། རེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ། ལོག་པར་ལྟ་བ། མཐར་
 འཛིན་པར་ལྟ་བ། ལྟ་བ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་ཏུ་
 འཛིན་པ་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དགུ་དགུ་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། གཟུགས་མེད་ལ་རིགས་འགྲེ།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྒྱན་སྤང་ལས། དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
 ཁམས་སུ་ནི་དེ་དག་བདེན་པ་བཞིའི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ། ཁོང་ཁོ་བ་བརྒྱད་
 བཏོན་ན་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ། །སྤྱིར་བསྐྱོམ་ན་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་
 མོངས་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་སྤོང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཅ་ཉུགས་གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཚེན་གྱི་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་བའི་ཤེས་སྤྱིབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེར་
 གྱུར་བའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་སྐྱུལ་ཅུ་ཅ་ཏུག གཟུགས་
 དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱུལ་ཅུ་ཅ་ཏུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྲོག་པ་གཟུང་
 ཉོག་དགུ་འཇུག་པ་གཟུང་ཉོག་དགུ་རྣམས་འཛིན་ཉོག་པ་དགུ་བཏགས་འཛིན་ཉོག་པ་
 དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་རྣམས་རིགས་འགྲེའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤོམ་སྤང་

ལ། ཉོན་མྱེབ་དང་ཤེས་མྱེབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། ས་དང་པོའི་
 སྐྱོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོ་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བུར་གྱུར་བའི་སྐྱོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་
 དེ་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་ཉོན་མོངས་དྲུག་ གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་བཅུ་
 རྒྱལ་ས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོམ་སྤང་དུ་གྱུར་བའི་འདོད་
 པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་འདོད་ཆགས། ཞེ་སྤང་། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། འཛིག་ཚོགས་སུ་
 ལྟ་བ། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་སྟེ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེར་གྱུར་བའི་གཟུགས་གྱི་སས་བསྐྱུས་གྱི་ལྷ། གཟུགས་
 མེད་གྱི་སས་བསྐྱུས་གྱི་ལྷ་རྒྱལ་ས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་གྱི་
 སས་བསྐྱུས་གྱི་འདོད་ཆགས། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། འཛིག་ཚོགས་སུ་ལྟ་བ། མཐར་
 འཛིན་པར་ལྟ་བ་རྒྱལ་ས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་འགྲེལ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་
 རྒྱན་སྤང་ལས། དེ་བས་ན་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལས་གཞན་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དོ་རྗེ་ལྟ་བུར་བཟོད་
 པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཀུན་ཏུ་འོད་
 ཐོབ་པའི་བར་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མཚོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པར་ཚོས་གྱི་དབྱེ་བས་
 སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་དོ།།

དེ་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་དྲུག་ཅི་རིགས་པར་རིམ་གྱིས་སྤོང་དོ། །འདི་ལྟ་
 སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། འཛིག་ཚོགས་

ལ་ལྟ་བུ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་སྟེ། འདོད་པར་སྐྱོད་པ་དྲུག་གོ། །དེ་དག་ཉིད་
 ལས་ཞེ་སྤང་བཏོན་ནས་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པར་སྐྱོད་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྟེང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་བ་དང་སྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་
 བའི་ཚོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུར་རྣམས་པར་བཞག་གོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེང་། ཐེག་ཚེན་ཀྱི་སྐྱོམ་སྤང་དུ་གྱུར་བའི་ཤེས་སྐྱིབ་དེ་ལ་བརྒྱ་
 དང་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་བའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྐྱོམ་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་
 སུམ་ཅུ་ཅ་དྲུག་ དེར་གྱུར་བའི་གཞུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སོ་དྲུག་ དེར་གྱུར་བའི་
 གཞུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སོ་དྲུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྟེང་།

དང་སོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྐྱོམ་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་འཇུག་པ་
 གཞུང་རྟོག་དགུ་ ལྟོག་པ་གཞུང་རྟོག་དགུ་ རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་དགུ་ བཏགས་འཛིན་
 རྟོག་པ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྟེང་། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེ།

སའི་ཡོངས་སྐྱོང་བཤམ་པ།

ལྟ་བུ་ནི། རང་གང་ལ་ལྟན་པའི་ས་དེའི་སྐྱོན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་
 བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ། སའི་ཡོངས་སྐྱོང་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད། ས་དང་སོའི་
 སྐྱོན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ས་དང་སོའི་ཡོན་ཏན་དེ། ས་
 དང་སོའི་ཡོངས་སྐྱོང་གི་མཚན་ཉིད། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེ།

ས་བརྩ་ལ་ཡོངས་སྐྱོང་གི་གངས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་ལ་ཡོངས་སྐྱོང་
 བརྩ། གཉིས་པ་ལ་བརྩ། གསུམ་པ་ལ་ལྷ། བཞི་པ་དང་ལྷ་པ་ལ་བརྩ་བརྩ། ལྷག་པ་
 ལ་བརྩ་གཉིས། བདུན་པ་ལ་ཉི་ཤུ། བརྩ་པ་ལ་བརྩ། དགུ་པ་ལ་བརྩ་གཉིས་རྣམས་
 སྐྱོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ས་བརྩ་པའི་ཡོངས་སྐྱོང་མེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ།
 ས་བརྩ་པའི་སྐྱོན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ས་བརྩ་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ས་བརྩ་པའི་ཡོངས་སྐྱོང་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། ས་དགུ་བའི་ཡོངས་སྐྱོང་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་ས་བརྩ་བའི་
 ཡོངས་སྐྱོང་རྟོགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ས་བརྩ་པའི་ཡོངས་སྐྱོང་རྣམས་སྲུང་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་
 ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་ཡིན་ནམ། ཐོབ་ཐེན་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ མ་ཐོབ་
 པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྩ་འབྲེན་པའི་ཡུར་བ་བཞིན་
 རོ་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་ ཐོབ་ཐེན་སྐྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཁང་བཟང་གི་དོར་བྱེད་པ་
 བཞིན་རོ་ཞེས་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན། ས་དང་པོའི་
 དུས་སུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སའི་ངེས་ཚིག་བཤད་པ།

ལྷ་པ་ལ། ས་སྤྱིའི་ངེས་ཚིག་དང་། ས་སོ་སོའི་ངེས་ཚིག་གཉིས་ལས། དང་

མོ་ནི། སའི་སྐད་དོད་དུ་བྱ་མི་ཞེས་པ་འབྱུང་ལ། དེས་ཚིག་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 བ། ཐེག་ཚེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སོགས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཏུལ་
 བྱ་འབྱུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྐྱིབ་གཉིས་ཀྱི་འཛིགས་པ་མེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་།
 ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། འབྱུང་པོ་དཔག་མེད་འཛིགས་མེད་ཕྱིར། །དཔག་ཏུ་མེད་
 པ་དེ་དག་ལ། །སྤྱི་སྤྱིར་གོང་དུ་འགྲོ་ལྡན་ཕྱིར། །དེ་དག་ཉིད་ནི་སར་འདོད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོ་ལ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། ས་དང་པོ་ནས་རྗོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ལ་ཉེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འགྲུབ་པར་
 མཐོང་བ་ན། དགའ་བ་བྱུང་བར་ཅན་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།
 བྱང་ཚུབ་ལ་ཉེ་བ་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་གྲུབ་མཐོང་བ་ལ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེ་
 འགྲུར་ཏེ། །དེ་སྤྱིར་རབ་དགའ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་གཉིས་པ་ལ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་པ་
 ནས་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་གྱི་རྩོལ་བའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་
 བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཆལ་ཚུལ་རྩོལ་བའི་
 དྲི་བྲལ་ཕྱིར། །དྲི་མ་མེད་པའི་ས་ཞེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་གསུམ་པ་ལ་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་གསུམ་པ་

ནས་ལུས་སློབ་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ལུང་གི་ཚོས་འཚོལ་བ་ལ་འབད་
 ཅིང་གཏུལ་བྱ་གཞན་རྣམས་ཚོས་ཀྱི་སྤང་བས་ཚིམ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
 ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཚོས་ཀྱི་སྤང་བ་ཚེན་པོ་ནི། །བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་
 བྱེད་པའི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་བཞི་བ་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བཞི་བར་
 བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་དང་ལྡན་པའི་སློ་ནས་རང་གི་ངོ་སྤེལ་གྱི་
 སྤྱིབ་གཉིས་སྟེག་བར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་མེ་ལྟར་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
 ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། འདིར་ནི་བྱང་རྒྱལ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚོས། །རབ་ཏུ་
 འཕྲོ་བྱེད་འོད་ལ་བྱ། །དེ་དང་ལྡན་ཕྱིར་ས་དེ་ནི། །གཉིས་པོ་སྟེག་པས་འོད་འཕྲོ་ཅན།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་ལྔ་བ་ལ་སྤྱང་དཀའ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་སློན་
 བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བྱེད་པའི་ཚོགས་གཏུལ་བུའི་ལོག་སྐྱབ་བཅོད་པར་དཀའ་བ་དེ་
 ལ་སློ་ལྡན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་བཞི་བ་མན་ཆད་གྱིས་སྤྱོད་དཀའ་བ་ཡིན་པ་ལ་
 ས་ལྔ་བ་འདིར་དེ་སྤྱོད་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སློན་བྱེད་ཅིང་། །རང་གི་སེམས་ཀྱང་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར། །སློ་
 ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་དཀའ་བ། །དེ་ཕྱིར་སྤོང་དཀའ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར།

ས་དྲུག་པ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉེན་
 འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དུ་སྒྲོམ་བས་འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པ་མངོན་དུ་གྱུར། ཉེན་འབྲེལ་
 ལུགས་ལྡོག་དུ་སྒྲོམ་བས་སྤང་འདས་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་བརྟེན་ནས། ། འཁོར་བ་དང་
 བྱི་སྤང་འདས། །གཉིས་འདིར་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར། །མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ས་ཞེས་
 བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་བདུན་པ་ལ་རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལམ་རིང་དུ་
 བསྒྲོམ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་བཅས་ཚོལ་བཅས་ཀྱི་ལམ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། བསྐྱོད་
 བ་གཅིག་པའི་ལམ་གཉིས་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཉིད་ལས། བསྐྱོད་གཅིག་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །རིང་དུ་སོང་བའི་སར་འདོད་དོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་བརྒྱད་པ་ལ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་པར་
 མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་མཚན་མེད་ཚོལ་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་
 ཀྱིས་མི་གཡོ་བ་སྟེ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། འདུ་ཤེས་
 གཉིས་ཀྱིས་མི་གཡོ་ཕྱིར། །མི་གཡོ་ས་ཞེས་ངེས་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་དགུ་པ་ལ་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སོ་སོ་
 ཡང་དག་པར་རིག་པའི་སློ་གྲོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་བཟོད་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་

ལྷར་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཉིད་ལས། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་སློབ་བཟང་། །ས་དེ་ལེགས་
པའི་སློབ་གྲོས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ས་བརྒྱ་བ་ལ་ཚོས་ཀྱི་སློན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རམ་མཁའ་ལ་
ཚར་སློན་འབྲིགས་ཏེ་ཚར་བབས་ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལོ་ཏོག་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལྷར་
བྱང་སེམས་ས་བརྒྱ་བ་བའི་ཤེས་རྒྱུད་རམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་ལ་གཟུངས་དང་ཉིང་
འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་སློན་འབྲིགས་ནས་ཚོས་ཀྱི་ཚར་བབས་ཏེ། གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བའི་ལོ་ཏོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
དེ་ལྷར་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སློན་བཞེན་གཉིས་ཀྱིས་རམ་མཁའི་ཚོས།
།འབྲུབ་པའི་སྤྱིར་ན་ཚོས་ཀྱི་སློན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དོན་བསྐྱུ་ན་ལམ་ལྷགས་
ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་ཚོས་ཅན། བློད་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་
གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ལོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྷར་བརྗོད་
པའི་སྤྱིར།

ལམ་ལུ་གསུམ་བཅོ་ལྔ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། སྐྱབ་བཤད་པ། སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་
པ་དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པས་ཟེན་པའི་མཁྲེན་
པ་དེ། ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན། ཚོགས་ལམ་སོགས་

ལྷ་ཡོད། གནས་སྐབས་ཀྱི་སློབ་པ་དབྱེ་ན། མཉམ་ཐེས་གཉིས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་
ཡིན་པའི་ལམ་དང་གསུམ། ཉེན་གྱི་སློབ་པ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་སོགས་གསུམ།

ཚོས་མངོན་པར་ཉོགས་པ། ཚོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཉན་རང་ཐེག་
ཚེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོས་མངོན་ཉོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཚོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་ཚེན་པོ་གསུམ་ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་དེར་
གྲུབ་བའི་མངོན་སུམ་ཐེས་དཔག་དཔྱད་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་
ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་
ཉོགས་ལ་བཞེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསར་དུ་ཉོགས་པའི་སློབ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ནི། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུ།
དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ། །སྲུང་བར་ནི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་
ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་ཉོགས་པའི་སློབ་དང་། གཉིས་སྟོང་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་
བུ། དེས་ཐེག་ཚེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ། །སྲུང་བར་ནི་བདག་མེད་ཀྱི་
ཚབ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྲུང་། དོན་མངོན་ཉོགས། སྲུང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྲོང་ལམ་སོགས་གསུམ་ཡོད།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་དོན་མངོན་ཉོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྲུང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་
ན། རྟོད་སོགས་བཞི་ཡོད། དང་པོ་གསུམ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་ཚེན་པོ་གསུམ་ཡོད། ཚོས་
མཚོག་ལ་དེ་མེད་དེ། དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་

ལས། དེ་ནི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་དེ་བཞིན། །ཚོས་མཚོག་ ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡང་
 དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དབྱུང་ཤེས་དང་གསུམ། མཚོན་གཞི་ནི་གོང་དང་འབྲ།
 དེས་རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ། །ཁྱད་པར་གོང་དང་འབྲ།

ཐེག་ཚེན་གྱི་དོན་མངོན་ཉོགས། ཐེག་ཚེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་གྱི་མཚོན་ཉིད། དབྱེ་
 བ། རྫོང་སོགས་བཞི་ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱང་འབྲིང་ཚེན་པོ་གསུམ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་
 བ་སྟེ་བརྩ་གཉིས་ཡོད། ཡང་དེར་གྱུར་བའི་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དབྱུང་ཤེས་དང་
 གསུམ་ཡོད། མཚོན་གཞི་སྦྱར་བཞིན་ནོ།།

བདེན་པ་མངོན་ཉོགས། མཐོང་ལམ་གྱི་མཚོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་
 ལམ་སོགས་གསུམ་ཡོད། ཉན་ཐོས་གྱི་བདེན་པ་མངོན་ཉོགས། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་
 ལམ་གྱི་མཚོན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་ཟིན། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གང་ཞིག རང་གི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་བའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་
 གྱི་སྤྱུག་བསྐྱུས་མཐོང་སྤང་གི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱུག་
 བསྐྱུས་ཚོས་བཟོད་གྱི་མཚོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག དེར་གྱུར་བའི་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་
 གྱི་སྤྱུག་བསྐྱུས་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྦྱིབ་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་
 ལམ་སྤྱུག་བསྐྱུས་རྗེས་བཟོད་གྱི་མཚོན་ཉིད། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེལ།།

ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་
 ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱད་ལ་དེ་ལྟར་སྦྱེ་བའི་སྤྱིར། རིམ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བ་

ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་བྱིར། དེས་རང་སངས་རྒྱས་ལ་
རིགས་ལགྲོའོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་ཉོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་བ་བཤད་ཟིན། རྗེས་ལ་མངོན་ཉོགས། སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་
ཐོས་གྱི་སྒོམ་ལམ་སོགས་གསུམ་ཡོད། ཉན་ཐོས་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཉོགས། ཉན་ཐོས་
གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། མཉམ་རྗེས་གཉིས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་
པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྒོམ་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཉོགས། ཉན་ཐོས་གྱི་སྒོམ་
ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་
དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་སྒོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
དང་གསུམ་ཡོད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་
ཐོས་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཉོགས་གང་ཞིག རང་གི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་བའི་སྒོམ་
སྤང་ཉོན་སྐྱིབ་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ཉན་ཐོས་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྒྱུང་བའི་རྒྱུང་བུ་ནས་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོའི་བར་དགུ་ཡོད།

རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་བའི་རང་དང་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེས་པའི་

ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐོམ་ལམ་བར་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་བདག་མེད་
 ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་སྐོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐོམ་ལམ་རྣམ་
 གྲོལ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ནས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་བར་དགུ་ཡོད། དེས་རང་སངས་
 རྒྱས་ལ་རིགས་འགྲོའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐོམ་ལམ་
 གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སོགས་གསུམ་ཡོད།
 དང་པོ་ནི། རང་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
 མངོན་འགྱུར་དུ་འགྱུར་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སོགས་གསུམ་ཡོད།

ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
 རྟོགས་གང་ཞིག རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་བདེན་འཛིན་ལྡན་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་
 དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྒྱུ་དུ་སྐོར་གསུམ། འབྲིང་སྐོར་གསུམ། ཆེན་པོ་
 སྐོར་གསུམ་སྟེ་དགུ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཞིག རང་
 གི་ངོ་སྐལ་གྱི་བདེན་འཛིན་ལྡན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྐོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ས་

དང་པོའི་སྐོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ས་གཉིས་པའི་སྐོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གཉིས་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུད་དུའི་འབྲིང་དང་ས་
གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དོན་གཅིག དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེ

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག རང་དང་མཉམ་
གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་བདེན་འཛིན་ལས་
གྲོལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྟགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྒྱུད་དུའི་
རྒྱུད་དུ་དང་། ས་གཉིས་པའི་སྐོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དོན་གཅིག

ཉོན་སྐྱབ་སྤངས་པའི་མཁུན་པ། མི་སྐྱོབ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་
གྱི་མི་སྐྱོབ་ལམ་སོགས་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ཚོགས་ལམ། དད་པའི་ས། ཐར་
བ་ཆ་མཐུན། ཚོས་མངོན་ཏྟགས་རྣམས་དོན་གཅིག སྦྱོར་ལམ། དེས་འབྲེད་ཡན་ལག
དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན། དོན་མངོན་ཏྟགས་རྣམས་དོན་གཅིག མཐོང་ལམ། བདེན་བ་
མངོན་ཏྟགས། མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་མཁུན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག སྐོམ་ལམ། རྗེས་
ལ་མངོན་ཏྟགས། སྐོམ་ལམ་པའི་མཁུན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག མི་སྐྱོབ་ལམ། དགྲ་
བཅོམ་པའི་མཁུན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག དེས་ཐེག་པ་སོ་སོ་ལ་ཤེས་བར་བྱའོ། །

སྐྱ་བཤད་བ་ལ། ཉན་ཐོས་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཚོགས་ལམ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐར་བ་ཐོབ་སྤྱིར་ཚོགས་བསགས་པའི་ལམ་གྱི་

དང་སོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཚོས་མངོན་རྟོགས་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚོས་གསུམ་གྱི་ཚིག་དོན་གཙོ་བོར་ཐོས་བསམ་གྱིས་
 གཏུན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

དད་པའི་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་གཙོ་
 བོར་མཁས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར། ཐར་བ་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་སྐྱིབ་སྤངས་པའི་འགོག་
 བདེན་ཐར་བ་ཡིན་ཞིང་། ཉོན་སྐྱིབ་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ཐར་པའི་ཆ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཚོས་ཅན། ཁྱིད་ལ་སྦྱོར་ལམ་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་བ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱོར་
 བར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

དོན་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་
 བདག་མེད་སྤྲ་རགས་གང་རུང་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་སྦྱོང་བ་ཐོན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དེས་
 འབྱེད་ཅེས་བྱ་ལ། ཁྱིད་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་
 ཉོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ངེས་འབྱེད་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དང་ཆ་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་ལ། ངེས་འབྱེད་ཅེས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་ལས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། མཐོང་བའི་
 ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

བདེན་པ་མངོན་ཉོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མངོན་
 སུམ་དུ་གསར་དུ་ཉོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན། བྱིད་ལ་རྗེས་ལ་མངོན་
 ཉོགས་ཞེས་རྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་ཐེན་གྱི་རྒྱུན་
 སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར། དག་བཅོམ་པའི་མཁུན་པ་ཚོས་ཅན། བྱིད་ལ་མི་སློབ་ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། ཆགས་བཅས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་གྱུར་བ་དང་། ཉོན་སྐྱེབ་
 སྤངས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ངེས་
 འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅོམ་མ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་པ་ན། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་

ཚུང་དུ་ཐོབ་པར་འདོགས། དེའི་རྗེས་སུ་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འབྲིང་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་དེའི་རྒྱུད་
 ལ་དེ་ཆེན་པོ་སྟེ། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་
 ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ངེས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་
 ལྷག་མཐོང་ནམ་ཐོབ་པ་ན། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དོད་ཐོབ་པར་འདོགས། དེའི་རྗེས་
 སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མོ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་བ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་
 ཚོས་མཚོག་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
 ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ།།

གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་
 ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ངེས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་དུ་རྟོགས་
 པའི་མཁྱེན་པ་ནམ་ཐོབ་པ་ན། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་འདོགས། དེ་འདྲའི་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ངེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་ཉོན་སྦྱིབ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་ནམ་ཐོབ་པ་ན། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་
 ལམ་ཐོབ་པར་འདོགས། དེས་ཉོན་སྦྱིབ་ནམ་སྤངས་པའི་ཆེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྦྱོབ་ལམ་ཐོབ་
 པར་འདོགས། དེས་རང་སངས་རྒྱས་ལ་རིགས་འགྲེལ།།

ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ། ཐེག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་ནམ་སྦྱིས་པ་ན། དེས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཚུང་དུ་ཐོབ་པར་འདོགས།
 ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དུ་འཕོ་ཚུལ་ལ་ཡང་། དམན་

ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བ་དང་། སོང་བ་གཉིས་ལས། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་
 ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས། ལྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
 ལྷག་མཐོང་ནམ་ཐོབ་པ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དོད་ཐོབ་པར་འཇོག། དེ་འདྲའི་བྱང་
 སེམས་སྦྱར་ལམ་བ་དེས་ལྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ནམ་ཐོབ་པ་ན།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག།

དམན་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ། དམན་ལམ་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་བ་དང་།
 དེ་རྟོགས་པ་གཉིས་ལས། དམན་ལམ་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་བའི་དམན་ལམ་
 སྟོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་བ་དེ། ལྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
 ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་དོད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ། དམན་ལམ་དུ་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་སྟོང་བ་ལ། དམན་ལམ་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སྟོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་
 པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་དང་། དེ་འདྲའི་ཐེག་དམན་སྦྱར་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་
 སྟོན་དུ་སོང་བ་གཉིས་ལས། དམན་ལམ་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་ཚོགས་
 ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ཞིང་། དེ་འདྲའི་ཐེག་དམན་སྦྱར་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་
 སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་བ་དེས། ལྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་
 མཐོང་ཐོབ་པ་ན། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག། དམན་ལམ་དུ་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་སྟོང་བའི་ཐེག་དམན་སྦྱར་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
 ཚོགས་ལམ་བ་དེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་

ཅི་ཅམ་གསོག་དགོས་པ་བསགས་ཟིན་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱར་ལམ་དོད་ཐོབ་པར་འདོག་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ནས་མཐོང་ལམ་དུ་འཕོ་ཚུལ་ལ་
གཉིས་ལས། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན།

དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྦྱང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པ་དེས།
སྦྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་
འདོག་ དེ་དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དམན་ལམ་སྡོན་སོང་ལ་ཡང་གཉིས་
ལས། དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་སྦྱར་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་
དུ་སོང་ཞིང་། དེ་འབྲའི་ཐེག་དམན་མཐོང་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་
སེམས་སྦྱར་ལམ་པ་དེས། སྦྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་འདོག་ དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་
མཐོང་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པ་དེས། སྦྱར་ལམ་
གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཚོགས་གཉིས་ཅི་ཅམ་གསོག་དགོས་པ་བསགས་ཟིན་པའི་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་འདོག་

ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་འཕོ་ཚུལ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན། དག་དོན་ནི།
སའི་ཚོགས་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ས་རབ་ཏུ་དགའ་
བ་ལ་སོགས་པའི་ས་སོ་སོའི་ཡོངས་སྦྱང་རྫོགས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྲེན་ཚོས་

ཅན། ཉན་ཐོས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་
 སྲིད། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་སྲིད། སྲབ་སྟེ། ས་ལམ་གཉིས་སུ་སྲེ་བའི་
 ས་དང་ལམ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། ཞེས་ཟེར་ན་མ་ཟུབ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ། ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་སྲིད། སྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ས་ཡིན་པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་ལམ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཟེར་ན་མ་ཟུབ།

གཞན་ཡང་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱལ་ལམ་ཞུགས་
 ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། དེའི་ལམ་ཡིན་
 པའི་སྲིད། སྲབ་སྟེ། ལམ་ཡིན་ན། ས་ལམ་གཉིས་སུ་སྲེ་བའི་ས་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད།
 ཟེར་ན་མ་ཟུབ། དེ་ཚོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ལམ་ཡིན་པའི་
 སྲིད། སྲབ་སྟེ། ལམ་ཡིན་ན་མཁུན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད། འཁོར་གསུམ།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཙུག་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
 ཚོགས་ལམ་དེ་མི་སྟོབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྲིད། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། སྟོབ་ལམ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྟོབ་ལམ་ཡིན་པའི་སྲིད།
 ཟེར་ན་མ་ཟུབ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཚོས་ཅན། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཐར་སྲིན་
 པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་སྟོབ་ལམ་ཡིན་པའི་སྲིད། ཟེར་ན་མ་ཟུབ། འདོད་ན། དེ་
 ཚོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཐར་སྲིན་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པ་གང་ཞིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སློབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་
 པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ཚོས་ཅན།
 མཉམ་རྗེས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱིད་མཉམ་
 གཞན་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་ བྱིད་མཉམ་གཞན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། བྱིད་དེ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་འབྱུང། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་
 གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྤང་
 བུ་པའི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི།
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་གང་
 ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོ་དགུ་ཡོངས་སྟོང་གི་སློབ་ནས་བཤད་ནས། བརྩ་བ་
 མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློབ་ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། དེ་མཚན་ཉིད་
 ཀྱི་སློབ་ནས་བཤད་པ་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚན་སྟོང་བ་ལ་རྒྱའི་
 ས་ཞེས་གསུངས། ས་བརྩ་པའི་ངོ་བོ་དེ་འཆད་པ་ལ། ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་
 ཞེས་སོགས་གསུངས། རང་གི་འདའ་བྱར་གྱུར་པའི་ས་དགུའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཞིང་། མདོ་
 ལས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་སྐྱབ་བཤད་ནས་སྟོན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་

བྱུག་དེ། ས་བརྩུ་བའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ས་བརྩུ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཡེ་ཤེས། སྐྱེ་
 བ་གཅིག་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། སྲིད་བ་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བཏགས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་བརྩུ་བ་
 དེས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གདུལ་བའི་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་བ་རྗེས་མཐུན་བ་
 ཐོབ་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སླ་མ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་འདི་
 བོ། །རྗེས་ཐོབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་དང་། །སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྒོལ་བ་ལ།
 །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེས་གཞན་དོན་
 བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་བ་ཐོབ་ཐེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་
 མོད་ཀྱི་ས་རྩལ་དང་། །རྒྱ་མཚོ་བ་སྤང་མིག་རྗེས་ཀྱི། །བྱང་པར་གང་ཡིན་སངས་རྒྱས་
 དང་། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་དེ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་བཤད་བ།

གསུམ་བ་ནི། མཐོང་དང་སྐྱོམ་པའི་ལམ་དག་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། རབ་འགྱུར་གང་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ན་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་ཞེས་སྐྱབ་བ་ནི། དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་
 པ་ནི། གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་བ་
 ལ། གཞུང་འདི་བྱུང་། རང་གི་དོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་ཐེག་ཆེན་

གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་གྱི་
 མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་དང་། སློམ་ལམ་གཉེན་པོའི་
 ཚོགས་སྐྱབ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཞིག རང་གི་དོ་སྐལ་གྱི་
 མཐོང་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 མཐོང་ལམ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་
 གཟུང་ཉོག འཛིན་ཉོག་སོགས་བཞིའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་དེ་བཞི་ཡོད། རང་གི་
 དོ་སྐལ་གྱི་སློམ་སྤང་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། སྐབས་འདིར་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སློམ་ལམ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སློམ་
 སྤང་བདེན་འཛིན་བཞི་པོའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་དེ་བཞི་ཡོད།

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། མདོ་ལས་
 གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་མཚན་ཉིད་སྤར་གསུངས་པ་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཅིའི་སྤྱིར། ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟམ་པའི་ཁོང་ན་གནས་པའི་དྲི་བའི་ལན་དུ། དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་
 རབ་འགྱུར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཉོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་ཉེན་
 ཟེལ་གྱིས་མཉན་ཉེ་འགྱུར་བར་འགྱུར་བས་དེའི་སྤྱད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱིའོ།།
 ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་
 གསུངས། འོ་ན། ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་
 ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་མཐུན་དུ་གདོན་མི་
 ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་འབྱུང་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་བ་ལ། དེ་
 ལྟར། ཞེས་སོགས་གསུངས།

ཁ་ཅིག རྣམ་མཐུན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར། ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། ཉུགས་གསལ་གཉིས་ཀ་བྱུབ་སྟེ།
 ཚོས་ཅན་དེའི་སྤྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྣམ་མཐུན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུན་པའི་དག་སའི་
 ཡེ་ཤེས་དེ། ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། བརྒྱད་ཡོད། ས་མཚམས་དག་
 པ་ས་གསུམ་ཁོ་ནར་ཡོད། ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ངེས་
 པར་འབྱུང་བའི་སློ་ནས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

མདོན་འཕགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སར། །འཛེག་བྱེད་ས་ལམ་ངོ་
 བོ་བཀོད་རྒྱལ་སོགས། །རྩལ་བཞིན་འཛོ་བའི་ལེགས་བཤད་ཡོངས་འདུའི་དབང་། །
 ཚིག་དོན་ལོ་འདབ་འབྲས་བཟང་རྒྱས་གྱུར་ཅིག། །།

ཨོ་སྤ་སྟེ། རྣམ་བྱང་ཞི་བའི་གོང་དུ་སྦྱོད་པའི་ཐབས། །རྣམ་མང་དབྱིག་གི་ཐེམ་
སྐྱས་ས་ལམ་གྱི། །རྣམ་གཞག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་འདུ་བྱེད་ལས། །རྣམ་དཀར་སྲིད་
ཞིའི་སྦྱང་པོར་སྦྱོན་པའི་མཐུས། །མ་འཁྲུལ་ལམ་གྱི་ས་སྤྱང་ལ་བཅེབས་ནས། །བསྐྱབ་
གསུམ་སྦྱངས་འགྲོའི་ཅེ་བརྒྱུ་འབར་བའི་ཅེར། །ཡིད་ཅན་ཚོངས་པའི་རི་བོ་རྟག་གཞིལ་
བས། །སྐྱབ་བཞི་འཆི་མེད་རྒྱལ་ཐབས་འཕེལ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བ་འདི་ཡང་རྗེ་བཙུན་ཚོས་
གྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ཉིད་པར་བསྐྱུན་གྱི་ཡོན་སྦྱར་
གནང་བའི་དགེ་བསྡེའི་སྦོན་ཚིག་ཏུ། བད་དཀར་འཆང་བའི་མིང་འཛིན་ཤྲུའི་དགེ་
སྦྱོང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦོན་པའོ། །

དཔར་བྱང་སློན་ཚིག།

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་
 འབབ་སྤང་། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུང་
 ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་སྤང་པོའི་མཐུས། །ཡང་
 དག་ཚོས་ཀྱི་སློ་མོ་སློང་སྤག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །རེས་
 ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། །།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སློན་རྣམ་འབྲེན་ཡ་ཤུ་སྟེང་དེང་ལུགས་སློ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕམ་
 ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉང་བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་
 ཚོག་པའི་དགེ་བཅའི་སློན་ཚིག་ཏུ་ཡ་ཤུ་ཏེ་དགེ་སློང་ཚོས་སྤྱོད་བཤག་དབང་སློ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ། །།

༡༡། །ནམ་མཁའ་སྤྱོད་ལྡན། །མཚོན་ལྡན་སྤྱོད་ལྡན། །ལོ་རྒྱུ་སྤྱོད། །

ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དུག་སོ་འདི་སྤྱི་དཔེའི་ནང་དུ་བཞུགས་ན་དཔེ་ཆ་དེ་བཞོམས་ཀྱང་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་
 འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ།།